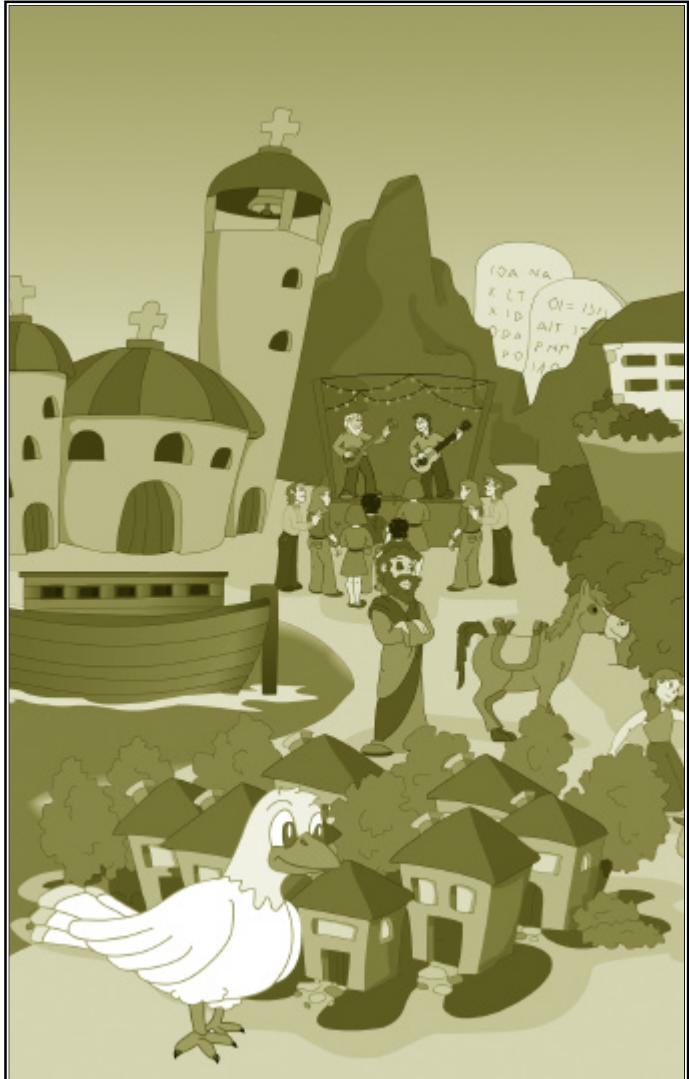

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ (CD-ROM)

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Γ' & Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Κωνσταντίνος Κυριαζόπουλος Αντωνέτα Κώτση Ανδριανούλα Ρούσσου

Οδηγός Χρήσης Λογισμικού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ (CD-ROM)

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Γ' & Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Οδηγός Χρήσης Λογισμικού

Ομάδα δημοσιογίας

Κωνσταντίνος Κυριαζόπουλος, Προγραμματιστής
Αντωνέτα Κώτση, Φίλολογος - Σεναριογράφος
Ανδριανούλα Ρούσσου, Σκιτσογράφος - Γραφίστρια

Κριτές

Εμμανουήλ Περσελής, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Αικατερίνη Παπαγιάννη, Σχολική Σύμβουλος
Βασιλική Παναγιώτου, Εκπαιδευτικός

Υπεύθυνος μαθήματος

Γεώργιος Οικονόμου, Μόνιμος Πάρεδρος ΠΙ

Υπεύθυνος Υποέργου

Σταμάτης Πορτελάνος, Θεολόγος - Εκπαιδευτικός

Ομάδα Τεχνικού Ελέγχου

Αδάμη Αγγελής, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής
Κουμάρης Ηλιάδης, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

Ανάδοχος: SIEM ΕΠΕ

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του εκπαιδευτικού υλικού που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ / ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή Υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Οικονόμου
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Έργο Συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A.1	Τεχνικές οδηγίες χρήσης	6
A.1.1	Απαιτήσεις λειτουργίας	6
A.1.2	Εκκίνηση του προγράμματος	6
A.1.3	Λειτουργία του προγράμματος	6
A.1.3.1	Παίκτης	7
A.1.3.2	Μπάρα λειτουργιών	8
A.1.3.3	Η κιβωτός του Νώε	8
A.1.3.4	Ο καλός Σαμαρείτης	13
A.1.3.5	Ο Μωυσής και οι δέκα εντολές	14
A.1.3.6	Ο Δαβίδ ως άνθρωπος της προσευχής και της δράσης	15
A.1.3.7	Η κοινότητα της Εκκλησίας και σύγχρονες ιεραποστολικές κοινότητες	16
A.1.3.8	Τα δικαιώματα του παιδιού	17
A.1.3.9	Γιορτές και πανηγύρια της Ορθοδοξίας	18
A.1.3.10	Διαθεματικές δραστηριότητες	19
A.1.3.10.1	Η κιβωτός του Νώε	19
A.1.3.10.2	Πανηγύρι στην πλατεία	22
A.1.3.11	Σχέδια Εργασίας	27
A.1.3.12	Έξοδος	28
A.2	Παιδαγωγικές οδηγίες αξιοποίησης του λογισμικού	29
A.2.1	Το παιχνίδι	29
A.2.2	Οι διαθεματικές δραστηριότητες	31
A.2.2.1	Η κιβωτός του Νώε (Γ' τάξη)	31
A.2.2.2	Πανηγύρι στην πλατεία (Γ' τάξη και Δ' τάξη)	32
A.2.3	Τα Σχέδια Εργασίας	33
A.3	Αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων	39
A.3.1	Γενικά προβλήματα υπολογιστή	39
A.3.2	Υπάρχουν προβλήματα με τον ήχο	39
A.3.3	Δεν «διαβάζεται» το CD-ROM	39
A.4	Βιβλιογραφία - Δικτυακοί τόποι	39

A.1 Τεχνικές οδηγίες χρήσης

A.1.1 Απαιτήσεις λειτουργίας

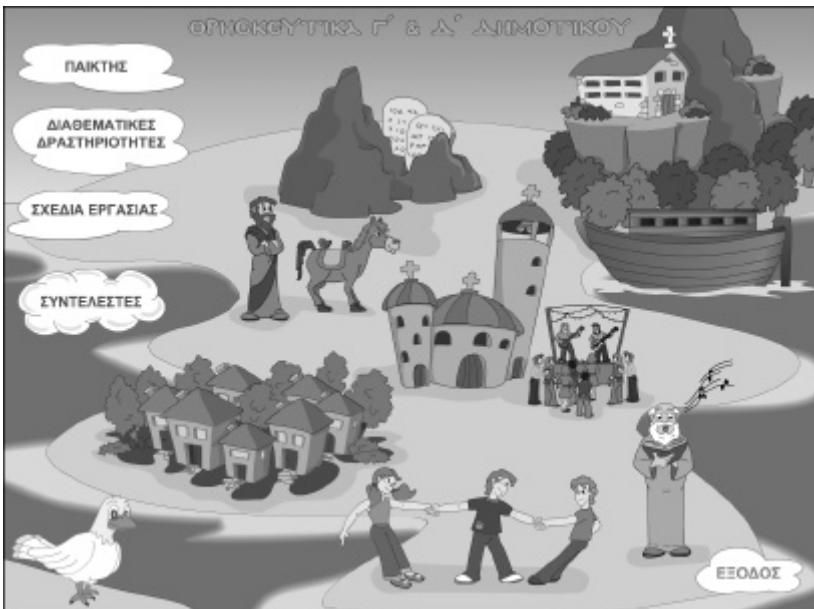
Το λογισμικό έχει αναπτυχθεί με το Macromedia Flash MX, ένα από τα πιο διαδεδομένα εργαλεία ανάπτυξης διαδικτυακών πολυμεσικών εφαρμογών. Μοναδική προϋπόθεση για τη λειτουργία του είναι η ύπαρξη ενός ειδικού πρόσθετου λογισμικού (Macromedia Flash Player) το οποίο διατίθεται δωρεάν από τη Macromedia (www.macromedia.com) και μπορεί να ενσωματωθεί σε όλους τους δημοφιλείς πλοηγούς (web browsers). Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα ευρέως διαδεδομένα λειτουργικά συστήματα προσωπικών υπολογιστών (Windows, Mac OS και Linux), ενώ αντίστοιχα μπορεί να εγκατασταθεί στον εξυπηρετητή του παγκόσμιου ιστού (web server) για οποιοδήποτε λειτουργικό σύστημα (Windows, Linux, Unix, Mac OS).

A.1.2 Εκκίνηση του προγράμματος

Τοποθετήστε το CD-ROM που περιέχει το λογισμικό στον οδηγό του. Αυτόματα θα εμφανιστεί στον υπολογιστή σας η εισαγωγική οθόνη του προγράμματος, μέσω της λειτουργίας αυτόματης εκκίνησης των Windows (auto run). Σε περίπτωση που η λειτουργία αυτή είναι απενεργοποιημένη, θα πρέπει απλώς να «τρέξετε» το πρόγραμμα STARTUP.BAT το οποίο περιλαμβάνεται στο CD-ROM.

A.1.3 Λειτουργία του προγράμματος

Με την εκκίνηση της εφαρμογής, όπως περιγράφηκε παραπάνω, εμφανίζεται η εισαγωγική της οθόνη. Κάνοντας κλικ στο κουμπί **Έναρξη** μεταβαίνετε στην αρχική οθόνη (Εικόνα 1):

Εικόνα 1: Αρχική οθόνη

Στην αρχική οθόνη του λογισμικού, πηγαίνοντας το δείκτη του ποντικιού πάνω από τα εικονίδια, εμφανίζονται οι τίτλοι των επτά θεματικών ενοτήτων του προγράμματος:

- **Η κιβωτός του Νώε**
- **Ο Μωσής και οι δέκα εντολές**
- **Ο καλός Σαμαρείτης**
- **Γιορτές και πανηγύρια της Ορθοδοξίας**
- **Η κοινότητα της Εκκλησίας και σύγχρονες ιεραποστολικές κοινότητες**
- **Ο προφήτης Δαβίδ ως άνθρωπος της προσευχής και της δράσης**
- **Τα δικαιώματα του παιδιού**

Στην αρχική οθόνη υπάρχουν επιπλέον οι επιλογές:

- **Παίκτης:** εισαγωγή του ονόματος ενός μαθητή.
- **Διαθεματικές δραστηριότητες:** διαθεματικές δραστηριότητες σε μορφή παιχνιδιού.
- **Σχέδια εργασίας:** σχέδια εργασίας και για τις δύο τάξεις.
- **Συντελεστές:** οι συντελεστές στη δημιουργία του λογισμικού.
- **Έξοδος:** έξοδος από το πρόγραμμα.

A.1.3.1 Παικτης

Με κλικ στο κουμπί **Παικτης**, ανοίγει η οθόνη εισαγωγής ονόματος μαθητή (Εικόνα 2). Επιλέξτε με το ποντίκι γράμματα και αριθμούς από το πληκτρολόγιο που αναπαριστάται στην οθόνη για να σχηματίσετε το όνομα του μαθητή.

Εικόνα 2: Εισαγωγή ονόματος μαθητη

Εδώ έχετε τις εξής επιλογές:

Εντάξει: επιστρέφετε στην αρχική οθόνη και στη συνέχεια επιλέγετε την ενότητα με τις αισκήσεις που θα παίξει ο συγκεκριμένος μαθητής.

Σβήσε γράμμα: σβήνετε ένα ή περιουστερά γράμματα ή αριθμούς που έχετε εισαγάγει.

Άκυρο: επιστρέφετε στην αρχική οθόνη χωρίς να εισάγετε όνομα μαθητή.

A.1.3.2 Μπάρα λειτουργιών

Στο κάτω μέρος της οθόνης κάθε ενότητας υπάρχει μια μπάρα όπου φαίνεται το όνομα του μαθητή και οι εξής επιλογές:

Κείμενο

Οθόνη με τα κείμενα κάθε θεματικής ενότητας.

Παιχνίδια

Παιχνίδια σχετικά με τη συγκεκριμένη θεματική ενότητα.

Γλωσσάρι

Επεξηγήσεις διαφόρων λέξεων για όλες τις θεματικές ενότητες.

Πρόσθετο υλικό

Πληροφοριακό υλικό σχετικό με τη συγκεκριμένη θεματική ενότητα.

Εκτύπωση

Εκτύπωση των περιεχομένων της τρέχουσας οθόνης (π.χ. κείμενα, ασκήσεις, αποτελέσματα των ασκήσεων).

Αρχική σελίδα

Επιτροφή στην αρχική οθόνη του προγράμματος.

Έξοδος

Έξοδος από το πρόγραμμα.

A.1.3.3 Η κιβωτός του Νώε

Με την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας εμφανίζονται τα περιεχόμενα του βιβλίου με την ιστορία της κιβωτού του Νώε (Εικόνα 3).

Η κιβωτός του Νώε

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Η απομάκρυνση από το Θεό
- Ο Θεός φανερώνει το σχέδιό του στο Νώε
- Η κατασκευή της κιβωτού
- Η αρχή του κατακλυσμού
- Το τέλος του κατακλυσμού
- Η θυσία στο Θεό
- Μηνύματα για την εποχή μας

Παικτής ΠΑΙΚΤΗΣ

Εικόνα 3: Η κιβωτός του Νώε

Επιλέγοντας έναν από τους τίτλους της ενότητας, μεταβαίνετε στη σελίδα με το αντίστοιχο κείμενο, ενώ αυτόματα ξεκινάει η εκφώνησή του. Για να σταματήσετε την εκφώνηση του κειμένου, κάντε κλικ στο περιστέρι. Μπορείτε να ακούσετε από την αρχή την εκφώνηση ενός κειμένου, μέσα στο βιβλίο, αν επιλέξετε με το ποντίκι τον τίτλο του ή εάν κάνετε κλικ στο περιστέρι (όταν αυτό έχει σταματήσει να εκφωνεύ).

Πατώντας το κουμπί (Παιχνίδια) μπορείτε να μεταβείτε στην οθόνη των παιχνιδιών για την «Κιβωτό του Νώε» (Εικόνα 4).

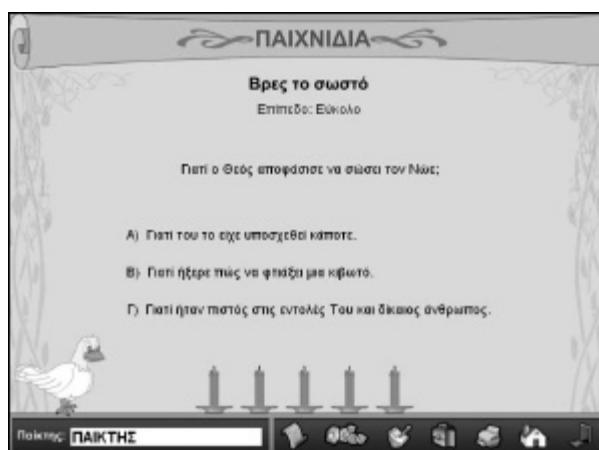
Εικόνα 4: Οθόνη παιχνιδιών

Επιλέξτε ένα από τα κουμπιά της οθόνης για να παίξετε το αντίστοιχο παιχνίδι:

Βρες το σωστό

Αρχικά εμφανίζεται η οθόνη επιλογής επιπέδου δυσκολίας (Εύκολο - Δύσκολο) και στη συνέχεια η οθόνη του παιχνιδιού. Ακούστε την ερώτηση που λέει κάθε φορά το περιστέρι και κάντε κλικ με το ποντίκι στη σωστή απάντηση (Εικόνα 5). Μπορείτε να ξανακούσετε την ερώτηση αν κάνετε κλικ με το ποντίκι πάνω της. Επιλέγοντας το περιστέρι, ακούτε τη βοήθεια της άσκησης.

Εικόνα 5: Παιχνίδι «Βρες το σωστό»

Σωστό / Λάθος

Αρχικά εμφανίζεται η οθόνη επιλογής επιπέδου δυσκολίας (Εύκολο - Δύσκολο) και στη συνέχεια η οθόνη του παιχνιδιού. Ακούστε τη φράση που λέει κάθε φορά το περιστέρι και κάντε κλικ με το ποντίκι στο «Σωστό» ή στο «Λάθος» (Εικόνα 6). Μπορείτε να ξανακούψετε τη φράση αν κάνετε κλικ με το ποντίκι πάνω της. Επιλέγοντας το περιστέρι, ακούτε τη βοήθεια της άσκησης.

Εικόνα 6: Παιχνίδι «Σωστό / Λάθος»

Στο κάτω μέρος της οθόνης των δύο προηγούμενων παιχνιδιών, φαίνονται τα «κεράκια»

( ) που δείχνουν τις σωστές και τις λάθος απαντήσεις. Τα «κεράκια» αυτά είναι

οβητά όταν ξεκινάει το παιχνίδι και είναι ίσα σε αριθμό με τον αριθμό των ερωτήσεων κάθε άσκησης. Αν η απάντησή σας είναι σωστή το αντίστοιχο «κεράκι» ανάβει, ενώ αν είναι λάθος, λειώνει. Η απάντηση που λαμβάνεται υπόψη είναι η πρώτη που θα δώσετε. Επιπλέον, μετά την τρίτη λανθασμένη προσπάθεια για επιλογή της σωστής απάντησης, αυτή δίνεται αυτόματα.

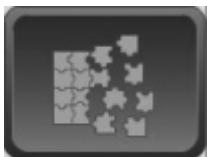
Αποτελέσματα

Στο τέλος των προηγούμενων παιχνιδιών, εμφανίζεται η οθόνη με τα Αποτελέσματα (Εικόνα 7), η οποία περιέχει τον τίτλο του παιχνιδιού, το όνομα του παίκτη και τον αριθμό των σωστών απαντήσεων που έδωσε στο συγκεκριμένο παιχνίδι. Στο κάτω μέρος της οθόνης αναπαρίσταται γραφικά η απόδοση του παίκτη.

Εικόνα 7: Αποτελέσματα παιχνιδιών

Από το κουμπί «Παίξε ξανά» (↻) μπορείτε να ξαναπαίξετε το ίδιο παιχνίδι.

Παζλ

Αρχικά εμφανίζεται η οθόνη επιλογής εικόνας παζλ και στη συνέχεια το παιχνίδι. Τοποθετήστε τα κομμάτια του παζλ στη σωστή θέση και πατήστε **Εντάξι**. Με την επιλογή **Καθαρισμός**, μπορείτε να τοποθετήσετε από την αρχή τα κομμάτια (Εικόνα 8). Επιλέγοντας το περιστέρι, ακούτε τη βοήθεια της άσκησης.

Εικόνα 8: Παιχνίδι «Παζλ»

Μόλις το παζλ συμπληρωθεί σωστά, θα εμφανιστεί το μήνυμα «Δώσε το σωστό τίτλο στην εικόνα που έφτιαξες» και από κάτω 2 τίτλοι από τους οποίους πρέπει να διαλέξετε τον σωστό. Αφού τελειώσετε, έχετε τις παρακάτω επιλογές:

(Επόμενο): επιλέγετε άλλο παζλ.

(Το ίδιο): πατήστε το ίδιο παζλ από την αρχή.

Βρες τη λέξη

Αρχικά εμφανίζεται η οθόνη επιλογής επιπέδου δυσκολίας (Εύκολο - Δύσκολο) και στη συνέχεια η οθόνη του παιχνιδιού. Ακούστε τη φράση που λέει το περιστέρι και κάντε κλικ στα σωστά γράμματα για να σχηματίσετε τη λέξη που ζητείται. Σε κάθε λάθος απάντηση, λιώνει ένα τημάτια του κεριού που φαίνεται στο αριστερό μέρος της οθόνης (Εικόνα 9). Μπορείτε να ξανακούψετε τη φράση αν κάνετε κλικ με το ποντίκι πάνω της. Επιλέγοντας το περιστέρι, ακούτε τη βοήθεια της άσκησης.

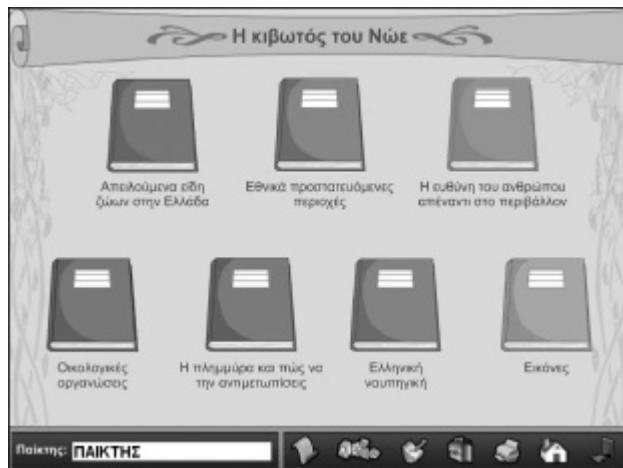

Εικόνα 9: Παιχνίδι «Βρες τη λέξη»

Στο τέλος του παιχνιδιού εμφανίζεται το κουμπί «Παίξε ξανά» (↻) με το οποίο μπορείτε να το ξαναπαίξετε.

Πρόσθετο υλικό

Πατώντας το κουμπί (Πρόσθετο υλικό) μεταβαίνετε στην οθόνη που περιέχει πληροφορια-
κό υλικό σχετικό με την ενότητα «Κιβωτός του Νώ» (Εικόνα 10).

Εικόνα 10: Περιεχόμενα πρόσθετου υλικού

Επιλέγοντας μία από τις διαθέσιμες ενότητες, θα εμφανιστεί στην οθόνη το θέμα που επιλέξατε (Εικόνα 11) με χρήσιμες υχειτικές πληροφορίες. Στο τέλος ορισμένων θεμάτων δίνεται η δυνατότητα για περαιτέρω έρευνα μέσω υπερσυνδέσμων που οδηγούν σε υχειτικούς δικτυακούς τόπους.

Εικόνα 11: Εμφάνιση υλικού για την επιλεγμένη ενότητα

Στο κάτω μέρος της οθόνης κάθισε θέματος υπάρχουν διαθέσιμες οι παρακάτω επιλογές:

Προηγούμενη

[Μετάβαση στην προηγούμενη σελίδα.](#)

| Ενότητες

Επιστροφή στα περιεχόμενα του πρόσθετου υλικού (Εικόνα 10).

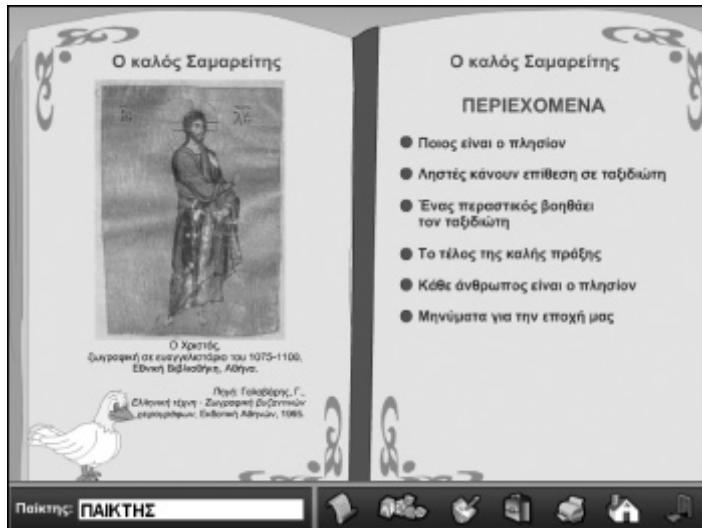

Επόμενη

[Μετάβαση στην επόμενη σελίδα.](#)

A.1.3.4 Ο καλός Σαμαρείτης

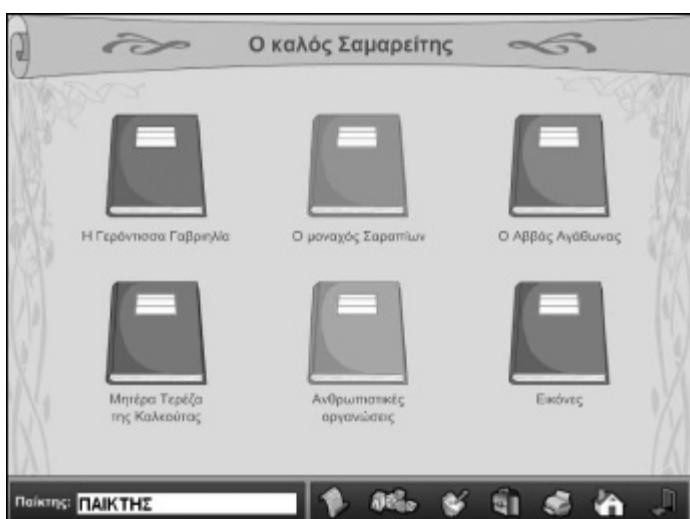
Με την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας εμφανίζονται τα περιεχόμενα του βιβλίου με την ιστορία του καλού Σαμαρείτη (Εικόνα 12). Οι διαθέσιμες λειτουργίες είναι αντίστοιχες με αυτές που περιγράφονται στην παρ. A.1.3.3.

Εικόνα 12: Ο καλός Σαμαρείτης

Πρόσθετο υλικό

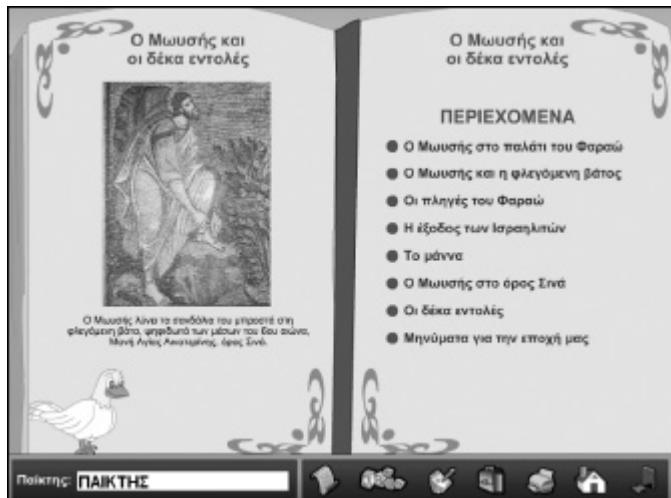
Πατώντας το κουμπί (Πρόσθετο υλικό) μεταβαίνετε στην οθόνη που περιέχει πληροφοριακό υλικό υχειτικό με την ενότητα «Ο καλός Σαμαρείτης» (Εικόνα 13).

Εικόνα 13: Περιεχόμενα πρόσθετου υλικού

A.1.3.5 Ο Μωυσής και οι δέκα εντολές

Με την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας εμφανίζονται τα περιεχόμενα του βιβλίου με την ιστορία του Μωυσή (Εικόνα 14). Οι διαθέσιμες λειτουργίες είναι αντίστοιχες με αυτές που περιγράφονται στην παρ. A.1.3.3.

Εικόνα 14: Ο Μωυσής και οι δέκα εντολές

Πρόσθετο υλικό

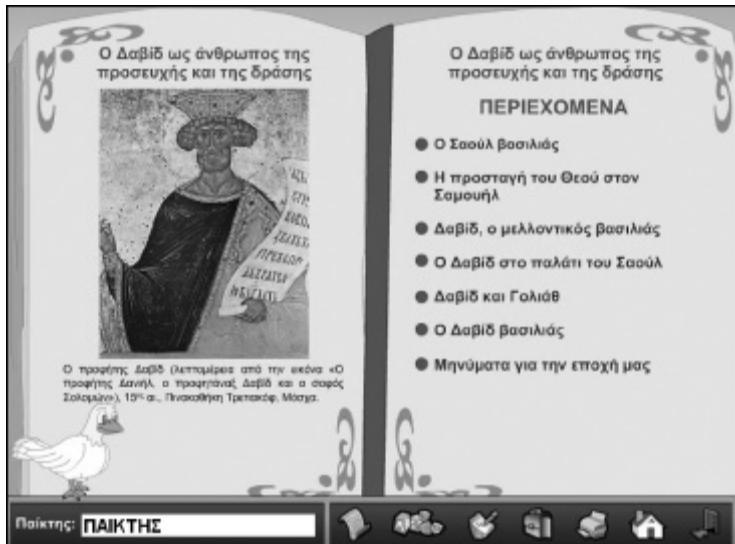
Πατώντας το κουμπί (Πρόσθετο υλικό) μεταβαίνετε στην οθόνη που περιέχει πληροφοριακό υλικό σχετικό με την ενότητα «Ο Μωυσής και οι δέκα εντολές» (Εικόνα 15).

Εικόνα 15: Περιεχόμενα πρόσθετου υλικού

A.1.3.6 Ο Δαβίδ ως άνθρωπος της προσευχής και της δοάσης

Με την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας εμφανίζονται τα περιεχόμενα του βιβλίου με την ιστορία του Δαβίδ (Εικόνα 16). Οι διαθέσιμες λειτουργίες είναι αντίστοιχες με αυτές που περιγράφονται στην παρ. A.1.3.3.

Εικόνα 16: Ο Δαβίδ ως άνθρωπος της προσευχής και της δοάσης

Πρόσθετο υλικό

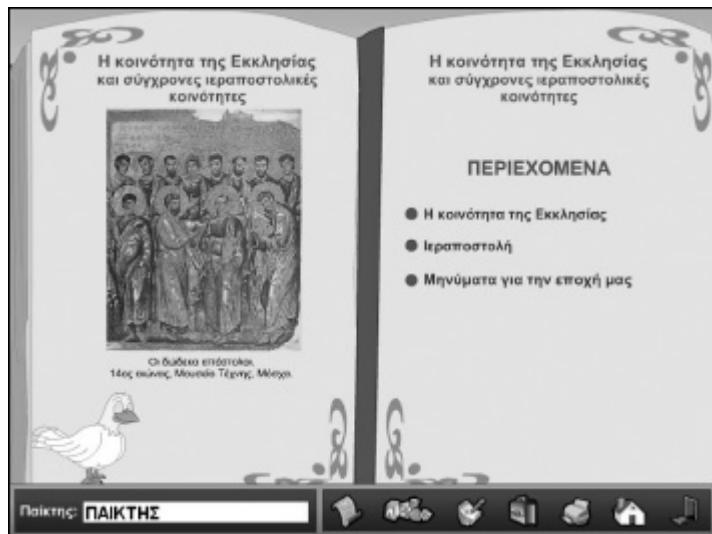
Πατώντας το κουμπί (Πρόσθετο υλικό) μεταβαίνετε στην οθόνη που περιέχει πληροφοριακό υλικό σχετικό με την ενότητα «Ο Δαβίδ ως άνθρωπος της προσευχής και της δοάσης» (Εικόνα 17).

Εικόνα 17: Περιεχόμενα πρόσθετου υλικού

A.1.3.7 Η κοινότητα της Εκκλησίας και σύγχρονες ιεραποστολικές κοινότητες

Με την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας εμφανίζονται τα περιεχόμενα του βιβλίου που αναφέρονται στην κοινότητα της Εκκλησίας και τις σύγχρονες ιεραποστολικές κοινότητες (Εικόνα 18). Οι διαθέσιμες λειτουργίες είναι αντίστοιχες με αυτές που περιγράφονται στην παρ. A.1.3.3.

Εικόνα 18: Η κοινότητα της Εκκλησίας και σύγχρονες ιεραποστολικές κοινότητες

Πρόσθετο υλικό

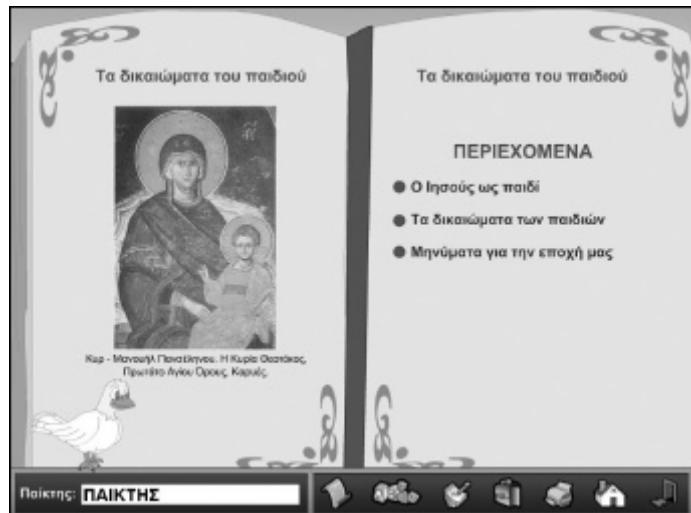
Πατώντας το κουμπί (Πρόσθετο υλικό) μεταβαίνετε στην οθόνη που περιέχει πληροφοριακό υλικό σχετικό με την ενότητα «Η κοινότητα της Εκκλησίας και σύγχρονες ιεραποστολικές κοινότητες» (Εικόνα 19).

Εικόνα 19: Περιεχόμενα πρόσθετου υλικού

A.1.3.8 Τα δικαιώματα του παιδιού

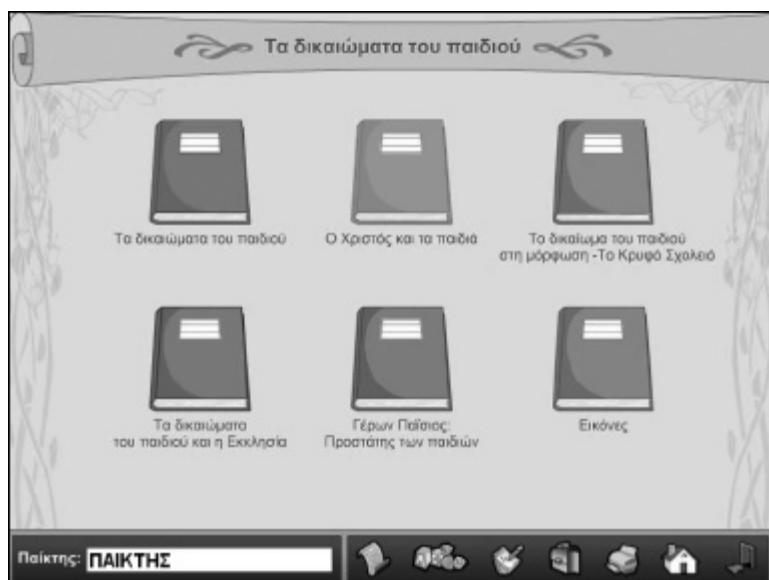
Με την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας εμφανίζονται τα περιεχόμενα του βιβλίου που αναφέρονται στα δικαιώματα του παιδιού (Εικόνα 20). Οι διαθέσιμες λειτουργίες είναι αντίστοιχες με αυτές που περιγράφονται στην παρ. A.1.3.3.

Εικόνα 20: Τα δικαιώματα του παιδιού

Πρόσθετο υλικό

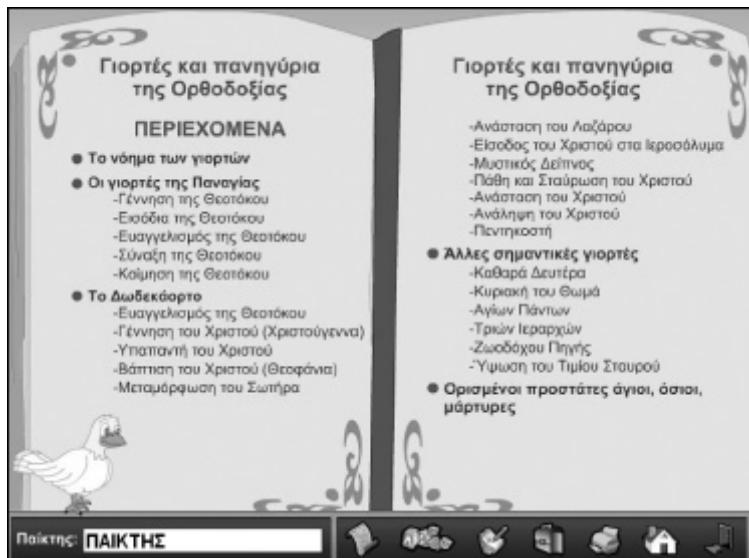
Πατώντας το κουμπί (Πρόσθετο υλικό) μεταβαίνετε στην οθόνη που περιέχει πληροφοριακό υλικό υχετικό με την ενότητα «Τα δικαιώματα του παιδιού» (Εικόνα 21).

Εικόνα 21: Περιεχόμενα πρόσθετου υλικού

A.1.3.9 Γιορτές και πανηγύρια της Ορθοδοξίας

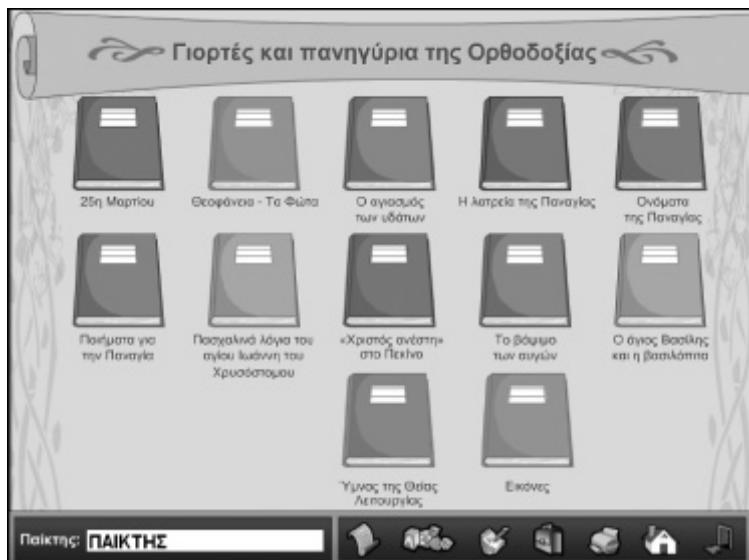
Με την επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας εμφανίζονται τα περιεχόμενα του βιβλίου που αναφέρονται στις γιορτές και τα πανηγύρια της Ορθοδοξίας (Εικόνα 22). Οι διαθέσιμες λειτουργίες είναι αντίστοιχες με αυτές που περιγράφονται στην παρ. A.1.3.3.

Εικόνα 22: Γιορτές και πανηγύρια της Ορθοδοξίας

Πρόσθετο υλικό

Πατώντας το κουμπί (Πρόσθετο υλικό) μεταβαίνετε στην οθόνη που περιέχει πληροφοριακό υλικό υχειτικό με την ενότητα «Γιορτές και πανηγύρια της Ορθοδοξίας» (Εικόνα 23).

Εικόνα 23: Περιεχόμενα πρόσθετου υλικού

A.1.3.10 Διαθεματικές δραστηριότητες

Με την επιλογή **Διαθεματικές δραστηριότητες** στην αρχική οθόνη του λογισμικού, εμφανίζονται σε ένα παράθυρο οι τίτλοι των διαθεματικών δραστηριοτήτων.

A.1.3.10.1 Η κιβωτός του Νώε

Η οθόνη αυτή περιλαμβάνει τις παρακάτω δραστηριότητες (Εικόνα 24):

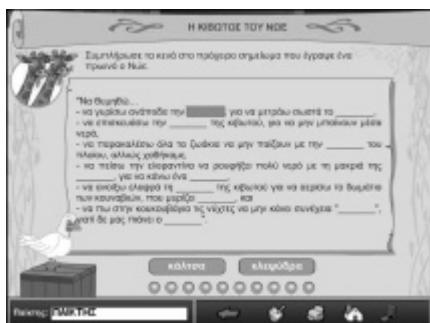
Εικόνα 24: Η κιβωτός του Νώε

Βατραχάκια (Εικόνα 25): Διαβάστε το πρόβλημα που λέει το περιστέρι και επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

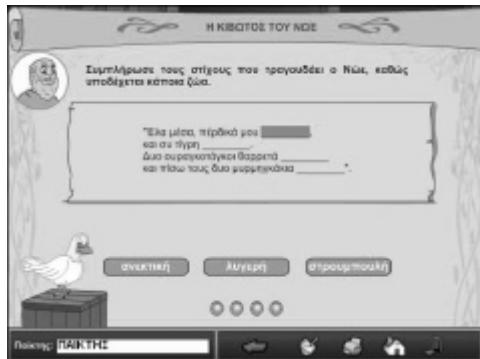
Εικόνα 25: Βατραχάκια

Καμηλοπαρδάλεις (Εικόνα 26): Διαλέξτε, για κάθε κενό που φωτίζεται στο κείμενο, τη σωστή λέξη από τις δύο που φαίνονται κάτω από αυτό.

Εικόνα 26: Καμηλοπαρδάλεις

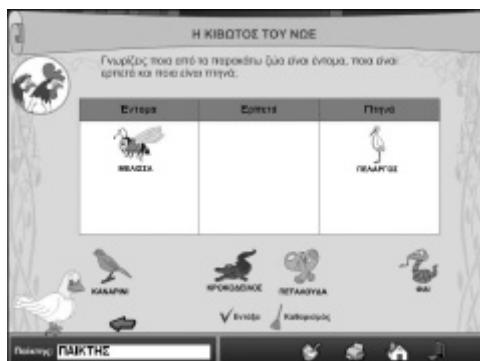
Νώε (Εικόνα 27): Συμπληρώστε το τραγούδι του Νώε με την κατάλληλη λέξη, κάνοντας κλικ με το ποντίκι πάνω της.

Εικόνα 27: Νώε

Στο κάτω μέρος κάθε οθόνης από τις παραπάνω διαθεματικές δραστηριότητες φαίνονται λαμπτάκια που δείχνουν τις σωστές και τις λάθος απαντήσεις.

Κόκορας-κότα (Εικόνα 28): Μεταφέρετε κάθε ένα από τα ζώα που φαίνονται στην οθόνη, στην αντίστοιχη στήλη και όταν τελειώσετε πατήστε το κουμπί **Εντάξει**.

Εικόνα 28: Κόκορας-κότα

Ρινόκεροι (Εικόνα 29): Χρησιμοποιήστε τα κομμάτια που σας δίνονται για να σχηματίσετε την κιβωτό.

Εικόνα 29: Ρινόκεροι - οθόνη ζωγραφικής

Στην οθόνη ζωγραφικής μπορείτε να εκτελέσετε τις παρακάτω λειτουργίες:

Νέα σελίδα

Καθαρισμός όλης της επιφάνειας ζωγραφικής.

Βέλος

Αλλαγή του δείκτη του ποντικιού σε βελάκι.

Κείμενο

Εργαλείο για να εισάγετε κείμενο στη σύνθεσή σας.

Γόμα

Σβήσιμο γραμμών, σχημάτων και προσχεδιασμένων εικόνων. Αλλάζοντας το πάχος της γραμμής μπορείτε να σβήσετε μεγαλύτερες ή μικρότερες επιφάνειες.

Μολύβι

Εργαλείο για να ζωγραφίζετε «ελεύθερα».

Γραμμή

Εργαλείο για τη δημιουργία ευθειών, κάνοντας κλικ σε δυο διαδοχικά σημεία.

Πάχος γραμμής / γόμας

Καθορισμός του πάχους σχεδίασης των γραμμών που δημιουργείτε είτε με το μολύβι, είτε με το εργαλείο γραμμής. Πρέπει πρώτα να επιλέξετε το εργαλείο σχεδίασης και μετά το πάχος της γραμμής με το οποίο θέλετε να ζωγραφίσετε.

Σχήματα

Επιλογή σχημάτων για να τα χρησιμοποιήσετε στη σύνθεσή σας.

Προσχεδιασμένες εικόνες

Επιλογή προσχεδιασμένων εικόνων για να τις χρησιμοποιήσετε στη σύνθεσή σας.

Περιστροφή

Περιστροφή δεξιά ή αριστερά των σχημάτων ή των προσχεδιασμένων εικόνων, αφού τις επιλέξετε.

Αλλαγή μεγέθους

Σμίκρυνση ή μεγέθυνση των σχημάτων ή των προσχεδιασμένων εικόνων, αφού τις επιλέξετε.

Επιλογή χρώματος

Επιλογή χρώματος για τις γραμμές και τα σχήματα που πρόκειται να δημιουργήσετε.

Επιστροφή

Επιστροφή στην προηγούμενη οθόνη.

Εκτύπωση

Εκτύπωση των περιεχομένων της επιφάνειας ζωγραφικής.

Αρχική οθόνη

Επιστροφή στην αρχική οθόνη του προγράμματος.

Έξοδος

Έξοδος από το πρόγραμμα.

A.1.3.10.2 Πανηγύρι στην πλατεία

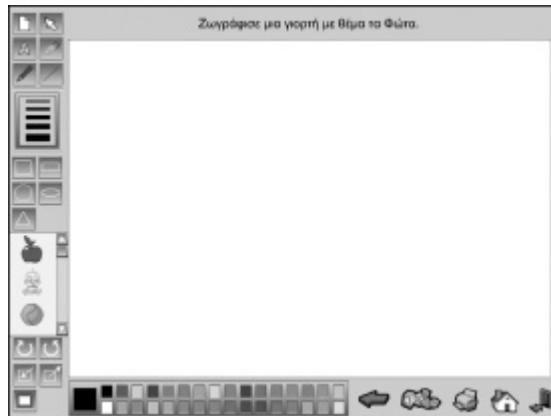
Η οθόνη αυτή περιλαμβάνει τις παρακάτω δραστηριότητες (Εικόνα 30):

Εικόνα 30: Πανηγύρι στην πλατεία

Πάγκος με εικόνες: Διαλέξτε επίπεδο δυσκολίας (Εύκολο - Δύσκολο) για να παιξετε το αντίστοιχο παιχνίδι.

Εύκολο επίπεδο: Παρουσιάζεται μια οθόνη από την οποία καλείστε να επιλέξετε μια γιορτή για να τη ζωγραφίσετε στην οθόνη ζωγραφικής που εμφανίζεται αμέσως μετά την επιλογή σας (Εικόνα 31).

Εικόνα 31: Πάγκος με εικόνες (Εύκολο επίπεδο)

Στην παραπάνω οθόνη ζωγραφικής οι λειτουργίες που σας παρέχονται έχουν περιγραφεί στην παράγραφο A.1.3.10.1. Επιπλέον στην οθόνη αυτή έχετε τις παρακάτω δυνατότητες:

Κορνίζα

Απόκρυψη τμήματος της ζωγραφιάς.

Παιχνίδια

Επιτροφή στην οθόνη της συγκεκριμένης διαθεματικής δραστηριότητας.

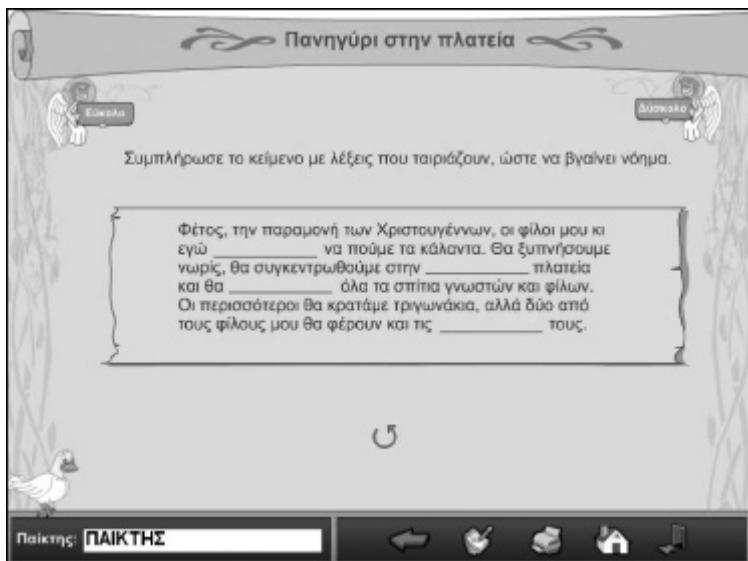
Δύσκολο Επίπεδο: Στο παιχνίδι αυτό, όποιος σας είναι να ταιριάξετε τις εικόνες των γιορτών, με την ονομασία τους (Εικόνα 32).

Εικόνα 32: Πάγκος με εικόνες (Δύσκολο επίπεδο)

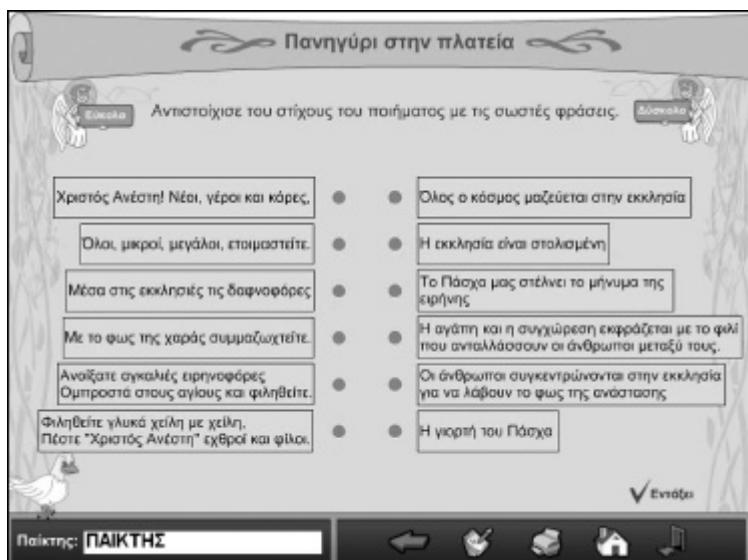
Πάγκος με βιβλία: Διαλέξτε επίπεδο δυσκολίας (Εύκολο - Δύσκολο) για να παιξετε το αντίστοιχο παιχνίδι.

Εύκολο επίπεδο: Δένονται κείμενα από τα οποία λείπουν λέξεις. Καλείστε να πληρωθούνται δικές σας λέξεις στα κενά του κειμένου, ώστε να βγαίνει νόημα (Εικόνα 33).

Εικόνα 33: Πάγκος με βιβλία (Εύκολο επίπεδο)

Δύσκολο επίπεδο: Εμφανίζεται ένα ποίημα και καλείστε να αντιστοχίσετε κάθε στίχο με μια επεξηγηματική του φράση (Εικόνα 34).

Εικόνα 34: Πάγκος με βιβλία (Δύσκολο επίπεδο)

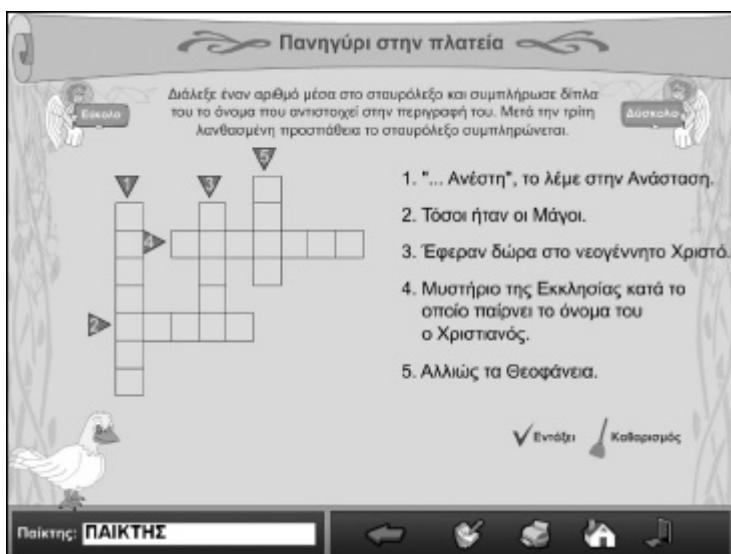
Άνθρωποι που χαιρετιούνται και παιδί με σημαιάκι: Διαλέξτε επίπεδο δυσκολίας (Εύκολο - Δύσκολο) για να παίξετε το αντίστοιχο παιχνίδι.

Εύκολο επίπεδο: Αντιστοιχίστε κάθε ευχή ή έθιμο με τη γιορτή στην οποία ταιριάζει (Εικόνα 35).

Εικόνα 35: Άνθρωποι που χαιρετιούνται και παιδί με σημαιάκι (Εύκολο επίπεδο)

Δύσκολο επίπεδο: Διαβάστε τις περιγραφές που δίνονται και συμπληρώστε τα σταυρόλεξα (Εικόνα 36).

Εικόνα 36: Άνθρωποι που χαιρετιούνται και παιδί με σημαιάκι (Δύσκολο επίπεδο)

Μουσικοί: Διαλέξτε επίπεδο δυσκολίας (Εύκολο - Δύσκολο) για να παιξετε το αντίστοιχο παιχνίδι.

Εύκολο επίπεδο: Διαλέξτε για κάθε κενό που φωτίζεται στο κείμενο, τη σωστή λέξη από τις τέσσερις που φαίνονται κάτω από αυτό (Εικόνα 37).

Εικόνα 37: Μουσικοί (Εύκολο επίπεδο)

Δύσκολο επίπεδο: Γράψτε ένα ποίημα σχετικό με τον τίτλο που εμφανίζεται κάθε φορά (Εικόνα 38).

Εικόνα 38: Μουσικοί (Δύσκολο επίπεδο)

A.1.3.11 Σχέδια Εργασίας

Από την Αρχική οθόνη του λογισμικού επιλέγοντας **Σχέδια Εργασίας**, μεταφέρετε σε ένα παράθυρο το οποίο περιέχει τα εξής:

- **Η κιβωτός των απειλούμενων ειδών**
- **Στείλε μου μήνυμα με ένα περιστέρι**
- **Γιορτές και πανηγύρια**
- **Ας φτιάξουμε το βιβλίο των 10 εντολών**

Με κλικ σε κάθε ένα από τα παραπάνω σχέδια εργασίας, ανοίγει μια ιστοσελίδα (Εικόνα 39) με τα στοιχεία του σχεδίου εργασίας (ηλικία στην οποία απευθύνεται, μαθήματα που συνδέονται με αυτό, ικανότης και εννοιολογική του ανάλυση, δραστηριότητες τις οποίες περιέχει, υλικά - εργαλεία που απαιτούνται για την εκπόνησή του και κάποιες χοήσιμες οδηγίες για τον μαθητή όχετικά με την αποθήκευση / αντιγραφή κειμένου, εικόνων κλπ).

Θρησκευτικά Γ' και Δ' Δημοτικού
Σχέδιο Εργασίας 1: Η κιβωτός των απειλούμενων ειδών

Εικόνα 39: Ιστοσελίδα σχεδίου εργασίας «Η κιβωτός των απειλούμενων ειδών»

Μελέτη των ενδιαφετών θεμάτων Παραδόσεων, Μεθημάτων, Θάλασσας, Ανθρώπου Άνθρωπη

Διασκέδαση με τον θεματικό θάλασσαν

- Η απειλούμενη η είδη των νησίων Κρήτης και Ζακύνθου που καλύπτουν την ελαφροτελεία
- Η απειλούμενη η αρπάγης που ελέγχεται για τη μείωση των αδειγμάτων ειδών και που παρέχει την αρχαιότερη στην Ελλάδα παραδόση για την αποτελεσματικότητα
- Η απειλούμενη η αρπάγη της Ελλάδας που ελέγχεται για την αποτελεσματικότητα
- Η απειλούμενη η αρπάγη της Ελλάδας που ελέγχεται για την αποτελεσματικότητα
- Η απειλούμενη η αρπάγη της Ελλάδας που ελέγχεται για την αποτελεσματικότητα

Επεισοδιακή ανάπτυξης θέματος:

Αριθμητικότητα:

1. Εντοπισμός απολούμενων ειδών
2. Εντοπισμός των ειδών στο χάρτη
3. Συντηρησης αρπάγης, καθίσιας
4. Οι εντόπισες στη φύση από την απομάκρυνση των αδειγμάτων από το θάλασσαν
5. Δημιουργία της κιβωτού

Τίτλοι - Εργαλεία:

- Κινητοποίησης
- Πλήρωμα Γεωργίας
- Ένταση στόλισης
- Εντοπισμός απολούμενων ειδών
- Εντοπισμός απολούμενων ειδών στο χάρτη
- Εντοπισμός απολούμενων ειδών στη φύση
- Εντοπισμός απολούμενων ειδών από την απομάκρυνση των αδειγμάτων από το θάλασσαν
- Δημιουργία της κιβωτού

Χρήσης - Εργαλεία:

1. Εντοπισμός απολούμενων ειδών στη φύση από την απομάκρυνση των αδειγμάτων από το θάλασσαν.
2. Δημιουργία της κιβωτού από κατασκευές.
3. Δημιουργία της κιβωτού από αρπάγη με ανθρώπινη παρασκευή.
4. Εντοπισμός απολούμενων ειδών στο χάρτη.
5. Δημιουργία της κιβωτού από κατασκευές.
6. Δημιουργία της κιβωτού από αρπάγη.
7. Επεισοδιακή ανάπτυξης θέματος.

Σημείωση: Οι μάθητες μπορούν να παραδίδουν τα φύλλα εργασίας στον ΗΥ. Σημειωμένα, μπορεύουν να επιβάλουν νέα φύση και επιδόσεις και λογισμός των συστημάτων παραπομπών από τις Χρήστες τους επιλεγμένου περιόδου.

» Προχρήστης Σχ. Κρυστα | Επίδειξη Σχ. Τετρατόκ. »

Εικόνα 39: Ιστοσελίδα σχεδίου εργασίας «Η κιβωτός των απειλούμενων ειδών»

Στο κάτω μέρος της σελίδας αυτής, από τις ενεργειές περιοχές: **Επόμενο Σχ. Εργασίας** και **Προηγούμενο Σχ. Εργασίας** μεταφέρετε από το ένα υχέδιο εργασίας στο άλλο. Από τους τίτλους των δραστηριοτήτων, από τις οποίες αποτελείται το υχέδιο εργασίας, μεταβαίνετε στη σελίδα που αναφέρεται στην αντίστοιχη δραστηριότητα που επιλέξατε.

Στη σελίδα αυτή (Εικόνα 40), περιγράφονται τα βήματα κάθε δραστηριότητας και δίνεται απευθείας πρόσβαση σε υχετικές διευθύνσεις στο διαδίκτυο για συλλογή πληροφοριών καθώς και σε έτοιμα φύλλα εργασίας για τοποθέτηση κειμένου και εικόνων.

**Οργανιστικά Γ' και Δ' Λεμεστικού
Σχίδιο Εργασίας 1: Η κιβωτός των απειλούμενων ειδών**

Δραστηριότητα 1: Εντοπισμός απειλούμενων ειδών

Περιγραφή

Οι μαθητές:

1. Διαλέγουν ας ιστοσελίδες:
• <http://www.oceanlifeology.gr>
• <http://www.myspecies.gr>

2. Εντοπίζουν είδη (φύση και ήχο) των ζων στην Ελλάδα ή σε άλλες πόλεις και πάνε καθηυτικά να εργασούν. Με τη βοήθεια των [αλλοιαγράφων](#), στοιχειών της πετώνα (φωτογραφία, δύναμη, ποσ. ήχο, τι φάει κτλ.)

Δραστηριότητα

1. Βιοτοπικός απειλούμενων ειδών
2. Βιοτοπική ποσ. ήχου στην πόλη
3. Συνένων θαλάσσιας ποσ. ήχου
4. Οι μαθητές στηρίζουν από την απομάκρυνση της αιθρίου από τη θάλασσα
5. Διαπροσώπηση της ειδούσας

[Διαχειριζόμενη Τάξη](#) | < Προηγούμενη Δραστηριότητα | Επόμενη Δραστηριότητα>

Εικόνα 40: Ιστοσελίδα δραστηριότητας των σχεδίων εργασίας «Η κιβωτός των απειλούμενων ειδών»

Μπορείτε να μεταβείτε από τη μία δραστηριότητα του υχεδίου εργασίας στην άλλη είτε πατώντας τον τίτλο κάποιας συγκεκριμένης δραστηριότητας είτε με τις επιλογές **Προηγούμενη Δραστηριότητα / Επόμενη Δραστηριότητα**, που βρίσκονται στο κάτω μέρος της σελίδας. Τέλος από την επιλογή **Αρχική Σελίδα** μεταφέρετε αυτόματα στην αρχική σελίδα του υχεδίου εργασίας.

A.1.3.12 Έξοδος

Πατήστε το κουμπί **Έξοδος** για να βγείτε από το πρόγραμμα.

A.2 Παιδαγωγικές οδηγίες αξιοποίησης του λογισμικού

A.2.1 Το παιχνίδι

Μέσα από το κείμενο και τις δραστηριότητες των ενοτήτων του λογισμικού, επιδιώκεται οι μαθητές των Γ' και Δ' τάξεων του Δημοτικού:

- Να γνωρίσουν στοιχεία της εκκλησιαστικής μας παράδοσης.
- Να ερμηνεύσουν το περιεχόμενό τους και να ευτιάσουν την προσοχή τους στο κρυφό νόημά τους (συμβολισμός).
- Να κατανοήσουν ότι η απομάκρυνση από το Θεό έχει οδυνηρές συνέπειες για τον άνθρωπο και ότι η παρέμβαση του Θεού σώζει τον κόσμο.
- Να αντιληφθούν ότι οι Δέκα Εντολές βοηθούν στην οικοδόμηση αληθινών σχέσεων των ανθρώπων με το Θεό και τους συνανθρώπους τους.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι όλοι οι άνθρωποι ανεξαρτήτου χρώματος, φυλής και εθνικότητας, είναι αδέλφια και ότι η αγάπη θα πρέπει να εκδηλώνεται προς όλους τους συνανθρώπους.
- Να κατανοήσουν ότι η γέννηση του Χριστού αποτελεί έμπρακτη απόδειξη της αγάπης του Θεού για τον άνθρωπο.
- Να κατανοήσουν ότι η Ανάσταση του Χριστού αποτελεί κορυφαίο γεγονός της θρησκείας μας και ότι το Πάσχα είναι η πιο μεγάλη γιορτή της Ορθοδοξίας, αφού αποτελεί την έμπρακτη απόδειξη της αγάπης του Θεού προς τον άνθρωπο.
- Να γνωρίσουν τις σημαντικότερες από τις γιορτές του εορτολογίου της Εκκλησίας και να βιώσουν το βαθύτερο νόημά τους σε κάθε περίσταση.
- Να κατανοήσουν ότι οι γιορτές της εκκλησίας σφραγίζουν την προσωπική, οικογενειακή και ενοριακή ζωή και δημιουργούν κοινωνικότητα και ευφορισμό.
- Να αντιληφθούν ότι μένα από τα έθιμα και τις παραδόσεις οι Χριστιανοί εκδηλώνουν την ευγνωμοσύνη τους στο Θεό.
- Να κατανοήσουν τη σημαντιά της ιεραποστολής, του σκοπού και της δράσης των ιεραποστόλων.
- Να γνωρίσουν την τελετή του αγιασμού των υδάτων (Φώτα) και τα έθιμα που συνδέονται με τη γιορτή αυτή.
- Να αναγνωρίσουν ότι το Άγιο Πνεύμα φωτίζει και καθοδηγεί τους ανθρώπους.
- Να αντιληφθούν ότι η προσευχή είναι ο τρόπος επικοινωνίας του Θεού με τον άνθρωπο.
- Να γνωρίσουν τον ποιητή και υμνωδό Δαβίδ, ως μια από τις κορυφαίες μορφές της θρησκευτικής μας παράδοσης.
- Να κατανοήσουν ότι κάθε παιδί - ως δώρο Θεού - θα πρέπει να γίνεται δεκτό από την οικογένειά του με μεγάλη χαρά.
- Να ευαισθητοποιηθούν και να αποκτήσουν θετική στάση απέναντι σε προβλήματα παιδιών στο περιβάλλον τους αλλά και σε όλο τον κόσμο.

Τα κείμενα

Το όλο υλικό είναι χωρισμένο σε επτά θεματικές ενότητες οι οποίες και καλύπτουν την ύλη της Γ' και Δ' Δημοτικού. Τα κείμενα είναι σύντομα και σαφή. Διαβάζοντάς τα οι μαθητές εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους πάνω σε κάθε θεματική ενότητα και γίνονται ικανοί να παίξουν τα παιχνίδια της ενότητας. Οι εικόνες που τα συνοδεύουν αποτελούν αφόρητη για συζήτηση ενώ ταυτόχρονα κάνουν πιο κατανοητή και ευχάριστη την κάθε ενότητα. Ο τρόπος που παρουσιάζονται οι ενότητες των θρησκευτικών, μέσα από ζωντανές εικόνες και όμιορφη αφήγηση δίνει μια άλλη διάσταση στο μάθημα των θρησκευτικών.

Κάθε ενότητα μπορεί να αποτελέσει το υλικό μέσα από το οποίο θα γίνει η διδασκαλία του μαθήματος ή μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά προς το βιβλίο του μαθητή. Τα μηνύματα στο τέλος της κάθε ενότητας αποκαλύπτουν το βαθύτερο νόημά της και μπορεί να αποτελέσουν την επαλήθευση των όσων οι μαθητές έχουν μόνοι τους συμπεράνει κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Το παιχνίδι

Μέσα από το περιβάλλον του παιχνιδιού οι μαθητές εμπεδώνουν τις γνώσεις που ήδη έχουν αποκτήσει με τρόπο άμεσο και παραστατικό, ενισχύοντας παράλληλα τη βιωματική προσέγγιση της γνώσης. Οι μαθητές δεν αντιμετωπίζονται ως παθητικοί δέκτες των πληροφοριών αλλά καλούνται να συμμετάσχουν ενεργά αλληλεπιδρώντας με το περιβάλλον, εμπεδώνοντας έτσι με τρόπο ευχάριστο και αποτελεσματικό τις πληροφορίες. Το περιβάλλον του παιχνιδιού δίνει την αύσθηση στους μαθητές ότι παίζουν, καθιστώντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη διαδικασία της μάθησης συναρπαστική.

Τα παιχνίδια αποτελούν ταυτόχρονα ένα είδος αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης. Μέσα από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, οι μαθητές αποκτούν σαφή εικόνα της απόδοσή τους σε κάθε δραστηριότητα. Η βελτίωση της εικόνας αυτής είναι ταυτόχρονα κίνητρο ώστε να καλύψουν τις πιθανές ελλείψεις τους, και να βελτιώσουν την απόδοσή τους.

Τα παιχνίδια που μπορούν να ασκηθούν και να αξιολογηθούν οι μαθητές είναι του τύπου «Βρες το σωστό» (που περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής), «Σωστό - Λάθος» και «Βρες τη λέξη». Οι δύο πρώτες κατηγορίες παιχνιδιών αξιολογούν την ικανότητα των μαθητών να χρησιμοποιούν τις γνώσεις τους ώστε να απαντούν ή να ερμηνεύουν ορθά θέματα που σχετίζονται με την ενότητα που επεξεργάζονται, ενώ το τρίτο παιχνίδι τους ωθεί στο να ταυτίσουν λέξεις με γεγονότα μέσα από ένα είδος κρεμάλας. Τα παραπάνω παιχνίδια έχουν δύο επίπεδα δυσκολίας (εύκολο και δύσκολο), ώστε να μπορούν να παιχτούν από τους μαθητές και των δύο τάξεων, και από μαθητές μαθησιακά αυθεντερούς. Η απάντηση των ερωτήσεων (εύκολων και δύσκολων) τονώνει την αυτοπεποίθηση των μαθητών, δημιουργώντας τους ταυτόχρονα την ανάγκη να περάσουν στο αμέσως επόμενο επίπεδο.

Σε όλα τα παιχνίδια υπάρχει επιβράβευση η οποία προβάλλεται μέσα από ένα κερί που ανάβει στην περίπτωση που οι απαντήσεις είναι σωστές ή λιώνει σε κάθε λάθος απάντηση. Για καθαρά παιδαγωγικούς λόγους και κυρίως για λόγους αξιολόγησης το κερί παραμένει σβήσιμόν αν οι μαθητές δώσουν με τη δεύτερη ή την τρίτη προσπάθεια τη σωστή απάντηση.

Το «Παξλ» είναι το τέταρτο παιχνίδι. Μέσα από αυτό καλλιεργείται στους μαθητές η ικανότητα σύνθεσης. Αξιολόγηση σε αυτό είναι η ολοκλήρωση της εικόνας και η συμπλήρωση του σωστού τίτλου. Ταυτόχρονα μπορεί να καλλιεργηθεί η ικανότητα της αναδιήγησης αν ο εκπαιδευτικός ζητήσει από τους μαθητές να διηγηθούν ή να γράψουν το περιστατικό στο οποίο αναφέρεται η εικόνα που συνέθεσαν.

Το πρόσθετο υλικό

Καθένα από τα εππάνω κεφάλαια συνοδεύεται από πρόσθετο υλικό. Πρόκειται για κείμενα, που στόχο τους έχουν να δώσουν σε κάθε μάθημα κάποιες πιθανές προεκτάσεις. Το πρόσθετο υλικό δεν είναι υποχρεωτικό να διαβαστεί από την αρχή μέχρι το τέλος. Οι μαθητές καλούνται να ανατρέξουν σε αυτό για να συμπληρώσουν τις γνώσεις τους, για να αποκτήσουν μια πιο σφαιρική και σε πολλά σημεία πιο διαχρονική άποψη επί του θέματος ή για να βοηθηθούν στην εκπόνηση των σχεδίων εργασίας.

Η αξιοποίηση του αφορά περισσότερο το δάσκαλο ο οποίος και μπορεί να κρίνει αν και κατά πόσο οι μαθητές είναι ικανοί να επεξεργαστούν τις πληροφορίες των κειμένων. Σε κάθε

περίπτωση δεν θα πρέπει να μένει μόνο στην ανάγνωσή τους αλλά να εμβαθύνει σε αυτά κάνοντας τις κατάλληλες κάθε φορά ερωτήσεις.

A.2.2 Οι διαθεματικές δραστηριότητες

Γενικά, η επιλογή των διαθεματικών δραστηριοτήτων στηρίζεται στο σχετικό υλικό που δόθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (βλ.. σχετική ανάλυση στο ΔΕΠΠΣ του μαθήματος), αλλά και στις σύγχρονες αρχές παιδαγωγικής για τη διαθεματική προσέγγιση των θεμελιωδών εννοιών σε παιδιά μικρών ηλικιών. Για να έχει, όμως, η προσέγγιση αυτή τα αναμενόμενα αποτελέσματα, ιδιαίτερη σημασία έπρεπε να δοθεί:

- στον εντοπισμό και ανάδειξη των μακροεννοιών πάνω στις οποίες δομείται η κάθε δραστηριότητα,
- στο πώς αυτές θα διδαχθούν,
- στην επιλογή της καταλληλότερης μεθοδολογίας ώστε να οι μαθητές να έχουν την αίσθηση ότι ανακαλύπτουν την κάθε έννοια μέσα από διαφορετικές δραστηριότητες (που αντιπροσωπεύουν διαφορετικά μαθήματα της τάξης).

Ως αποτελεσματικότερος τρόπος για την προσέγγιση των μακροεννοιών, κρίθηκε και χρησιμοποιήθηκε στο παρόν λογισμικό το παιχνίδι. Συγκεκριμένα, οι μαθητές καλούνται να παιξουν ενεργό ρόλο στην επίλυση ενός προβλήματος που εξελίσσεται μέσα σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον. Μέσα από το παιχνίδι προσεγγίζουν την κάθε μακροέννοια από διαφορετικές οπτικές γωνία, αφού κάθε επικέρδους παιχνίδι αντιστοιχεί σε διαφορετική επιστήμη. Στο τέλος του παιχνιδιού, χωρίς να το έχουν αντιληφθεί, οι μαθητές αποκτούν μια σφαιρική αντίληψη της έννοιας ή των εννοιών που επεξεργάστηκαν.

A.2.2.1 Η κιβωτός του Νάε (Γ' τάξη)

Η διαθεματική δραστηριότητα που είναι διαθέσιμη για την Γ' δημοτικού είναι βασισμένη στη μακροέννοια «άτομο - σύνολο» και προκύπτει μέσα από τη στοχοθεσία και την αναγκαιότητα διασύνδεσης των διαφόρων μαθημάτων της τάξης αυτής. Η επιλογή έγινε με βάση το κριτήριο ότι η συγκεκριμένη έννοια εμφανίζεται με μεγάλη συχνότητα στο μάθημα των Θρησκευτικών. Μέσα από την έννοια «άτομο - σύνολο» οι μαθητές αντιλαμβάνονται τη θέση τους μέσα στο κοινωνικό σύνολο. Συνειδητοποιούν ότι η κιβωτός ήταν μια κοινωνία ανθρώπων που, σύμφωνα με την ιστορία, κατάφεραν να ζήσουν αρμονικά μέσα σε ένα μικρό χώρο, δείχνοντας φροντίδα ο ένας για τον άλλον και όλοι μαζί για τα ζώα. Η σταδιακή κατάκτηση της έννοιας αυτής επιχειρείται, όπως προαναφέρθηκε, μέσα από το παιχνίδι. Οι μαθητές «μπαίνουν» στην κιβωτό (Εικόνα 24). Κάποια από τα αντικείμενα της οθόνης ενεργοποιούνται με το πέρασμα του ποντικιού από πάνω τους. Επιλέγοντάς τα, οι μαθητές παίζουν παιχνίδια τα οποία αντιστοιχούν σε μαθήματα της Γ' τάξης και κατ' επέκταση σε συγκεκριμένους στόχους του προγράμματος σπουδών της τάξης.

Οι μαθητές ενεργοποιούνται το εικονίδιο:

Βατραχάκια, το οποίο συνδέεται με το μάθημα των **Μαθηματικών**, καλούνται να κάνουν υπολογισμούς και να λύσουν προβλήματα που σχετίζονται με το χώρο και τα ζώα που βρίσκονται εκεί. Μέσα από την επίλυση προβλημάτων αντιλαμβάνονται ότι, για να ζήσει το άτομο αρμονικά μέσα στο σύνολο, πρέπει να αναπτύξεται σε συγκεκριμένο χώρο και να έχει τις απαραίτητες προϋποθέσεις καλής διαβίωσης (τροφή, νερό, ύπνος κλπ.).

Ρινόκεροι, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Αισθητικής Αγωγής**, και συγκεκριμένα των **Εικαστικών**, αλλά και της **Γεωμετρίας**, παίζουν με την έννοια «ατόμου - συνόλου» μέσα από την κατασκευή της κιβωτού με υχήματα. Στόχος της δραστηριότητας είναι να κατανοήσει ο μαθητής ότι ο συνδυασμός των μονάδων (υχήμα) δημιουργεί το σύνολο (εικαστικό αποτέλεσμα).

Καμηλοπαρδάλεις, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Γλώσσας**, εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους. Μέσα από το κείμενο που συμπληρώνουν, διαφαίνεται η αγωνία του σύγχρονου «Νώε», ως απόμουν, για το φυσικό περιβάλλον (σύνολο) ή οι δράσεις του Νώε (απόμουν) για την επίτευξη καλής διαβίωσης του συνόλου. Συνειδητοποιούν ότι τα μεγάλα προβλήματα του περιβάλλοντος δεν είναι υπόθεση ενός, αλλά όλων των ανθρώπων.

Κότα και κόκορας, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Μελέτης του Περιβάλλοντος**, μαθαίνουν να ομαδοποιούν τα άτομα του πληθυσμού των ζώων ως προς τα κοινά τους χαρακτηριστικά (π.χ. με βάση την τροφή, τον τόπο κατοικίας τους κ.λ.π.). Στη συνέχεια μπορούν να ορίσουν προφορικά τους κανόνες που θα πρέπει να τηρούνται στην κιβωτό προκειμένου να ξήμουν αρμονικά οι οιμάδες (σύνολα) των ζώων (π.χ. για να μην κινδυνεύουν τα φυτοφάγα από τα σαρκοφάγα, για να ζουν αρμονικά τα ζώα του νερού με τα ζώα της ξηράς).

Νώε, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Μουσικής**, μαθαίνουν (ως άτομα) να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους (σύνολο) προκειμένου να δημιουργήσουν μία μελωδία. Ο καθένας μαθητής ξεχωριστά (άτομο) μαθαίνει τους στίχους του τραγουδιού και όλοι μαζί (σύνολο) διαλέγουν και παίζουν τη μουσική που θα φανταστούν χρησιμοποιώντας αυτοσχέδια όργανα.

A.2.2.2 Πανηγύρι στην πλατεία (Γ' τάξη και Δ' τάξη)

Η διαθεματική δραστηριότητα που είναι διαθέσιμη για τις Γ' και Δ' τάξεις του δημοτικού και που προκύπτει μέσα από την αναγκαιότητα διασύνδεσης των διαφόρων μαθημάτων των τάξεων αυτών και τη στοχοθεσία τους, είναι η έννοια «**πολιτισμός**». Προκειμένου να είναι εφικτή η προσεγγιση της έννοιας από μαθητές και των δύο τάξεων, η κάθε επιμέρους δραστηριότητα αποτελείται από δύο επίπεδα δυυκολίας. Έτσι, οι μαθητές της Γ' τάξης μπορούν να ασχοληθούν με το επίπεδο «**εύκολο**» και της Δ' τάξης με το «**δύσκολο**» επίπεδο, χωρίς να αποκλείεται και το αντίστοιφο.

Η επιλογή της μακροεννοιας αυτής έγινε με βάση το κριτήριο ότι εμφανίζεται με μεγάλη συχνότητα στο μάθημα των Θρησκευτικών καθώς συνδέει τη θρησκευτική παράδοση και συνήθειες με την καθημερινή ζωή των μαθητών. Μέσα από αυτή την έννοια οι μαθητές αντιλαμβάνονται όλο και περισσότερο το ρόλο της θρησκείας ή των εκφάνσεών της στην καθημερινή ζωή και στον πολιτισμό.

Αφορμή μπορεί να αποτελέσει κάποια από τις θρησκευτικές γιορτές. Η σταδιακή κατάκτηση της έννοιας, όπως προσαναφέρθηκε, επιχειρείται μέσα από το παιχνίδι. Ο μαθητής «βρίσκεται» σε μια πλατεία όπου γίνεται ένα πανηγύρι. Κάποια από τα εικονίδια της οθόνης ενεργοποιούνται με το πέρασμα του ποντικιού. Επιλέγοντάς τα ο μαθητής παίζει ένα παιχνίδι το οποίο αντιστοιχεί στην ύλη των Γ' και Δ' τάξεων και κατ' επέκταση σε συγκεκριμένους στόχους του προγράμματος σπουδών των επιμέρους μαθημάτων για τις παραπάνω τάξεις.

Οι μαθητές ενεργοποιώντας το εικονίδιο:

Πάγκος με βιβλία, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Γλώσσας** (δύσκολο επίπεδο) εμπλουτίζουν το λεξιλόγιό τους και καλλιεργούνται στην κατανόηση ποιημάτων. Μέσα από την αντιστοίχηση κάθε φράσης με στίχους του ποιήματος (εύκολο επίπεδο) και τη συμπλήρωση

κείμενων σχετικών με χριστιανική γιορτή (δύσκολο επίπεδο) παρουσιάζεται ο ρόλος των θρησκευτικών γιορτών στη ζωή των ανθρώπων και αναδεικνύεται ο τρόπος που η θρησκεία και οι γιορτές χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας.

Πάγκος με εικόνες, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Αισθητικής Αγωγής** και πιο συγκεκριμένα των Εικαστικών, εμπεδώνουν την έννοια του πολιτισμού, αποδίδοντας εικαστικά θέματα από τις θρησκευτικές γιορτές που επιλέγουν (εύκολο επίπεδο) και έρχονται σε επαφή με έργα βυζαντινής τέχνης (αγιογραφίες) ταιριάζοντας τις εικόνες των γιορτών, με την ονομασία τους (δύσκολο επίπεδο). Στόχος της δραστηριότητας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές ότι μέσα από τη θρησκεία παράγεται τέχνη (πολιτισμός) η οποία μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης ακόμα και για τους ίδιους.

Άνθρωποι που χαιρετιούνται και παιδί με σημαιάκι, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Μελέτης του Περιβάλλοντος**, και πιο συγκεκριμένα με την ενότητα του ΑΠΣ «Πολιτισμός της Ελλάδας και πολιτισμός των άλλων χωρών», έρχονται σε επαφή με θρησκευτικά έθιμα δηλαδή με συνήθειες (που είναι στοιχεία πολιτισμού) της Ελλάδας. Στο εύκολο επίπεδο αντιστοιχίζουν κάθε ευχή ή έθιμο με τη γιορτή στην οποία ταιριάζει, ενώ στο δύσκολο επίπεδο διαβάζουν τις περιγραφές που δίνονται και συμπληρώνουν τα σταυρόλεξα.

Μουσικοί, το οποίο συνδέεται με το μάθημα της **Μουσικής**, ολοκληρώνουν κάποιο από τα κάλαντα ή τα απολυτίκια των εορτών διαλέγοντας για κάθε κενό που φωτίζεται στο κείμενο, τη σωστή λέξη από τις τέσσερις που φαίνονται κάτω από αυτό (εύκολο επίπεδο) ή δημιουργούν το δικό τους ποίημα για κάποια γιορτή (δύσκολο επίπεδο) και στη συνέχεια τα τραγουδούν. Συνειδητοποιούν κατ' αυτόν τον τρόπο ότι η θρησκεία μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για την παραγωγή τραγουδιών ή μουσικής (που είναι στοιχείο πολιτισμού).

A.2.3 Τα Σχέδια Εργασίας

Γενικά, η μεθοδολογία του σχεδίου εργασίας ακολουθεί συνοπτικά τα ακόλουθα στάδια:

- Επιλογή του θέματος από τους μαθητές.
- Καθορισμός των στόχων του σχεδίου εργασίας.
- Χωρισμός σε ομάδες και ανάληψη εργασιών από κάθε ομάδα.
- Συλλογή στοιχείων / επιλογή των κατάλληλων στοιχείων.
- Ταξινόμηση του υλικού και δημιουργία πρωτότυπου υλικού από τους μαθητές.
- Παρουσίαση της εργασίας στους μαθητές και στη σχολική κοινότητα.

Θεωρώντας τα παραπάνω βήματα ως αναπόπαυτα κομμάτια της διαδικασίας, προτείνονται δραστηριότητες που οδηγούν τους μαθητές στην ανακάλυψη, συλλογή και ταξινόμηση της πληροφορίας.

Η εκπόνηση του σχεδίου εργασίας στο περιβάλλον του υπολογιστή

Τα σχέδια εργασίας που προτείνονται μέσα από το λογισμικό είναι εφαρμογές που σε μεγάλο βαθμό αξιοποιούν το διαδίκτυο για την αναζήτηση πληροφοριών και τις δυνατότητες που προσφέρουν τα προγράμματα του υπολογιστή (κειμενογράφος, δημιουργία εικόνας, αντιγραφή εικόνας, κτλ.) προκειμένου ο μαθητής να αποθηκεύει στοιχεία, να συνθέτει και να παρουσιάζει τις εργασίες του. Είναι προφανές ότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας μπορούν να προχωρήσουν σε τέτοιου είδους διαδικασίες αν έχει προηγηθεί η εξοικείωση με τον υπολογιστή στις μικρότερες τάξεις.

Οι οδηγίες (βήματα) του σχεδίου εργασίας δεν απευθύνονται στους μαθητές, αλλά στους εκπαιδευτικούς. Ο εκπαιδευτικός οδηγεί τους μαθητές σε αυτές μόνο αν θέλει οι μαθητές να συμπληρώσουν κάποιο φύλλο εργασίας.

Ο υπολογιστής στις προτεινόμενες εφαρμογές θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για την ολοκλήρωση των φύλλων εργασίας. Ίσως αυτό σημαίνει μεγαλύτερο κόπο για τον εκπαιδευτικό, αλλά αποτελεί ταυτόχρονα μοναδική ευκαιρία για να έρθουν οι μαθητές σε επαφή με περιουσότερο πολύπλοκες ενέργειες όπως η επίλογή, αποθήκευση και εισαγωγή εικόνας σε ένα έγγραφο. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να συντονίσει την τάξη του έτσι ώστε όταν βοηθά κάποια ομάδα να ολοκληρώνει την εργασία της στον H/Y, οι άλλες ομάδες θα ασχολούνται με τη συλλογή στοιχείων.

Τα φύλλα εργασίας είναι δοιμένα με τέτοιον τρόπο ώστε στην περίπτωση που ο εκπαιδευτικός δεν αισθάνεται αρκετά ασφαλής με την προαναφερθείσα διαδικασία, να μπορεί να εκτυπωθούν και να χρησιμοποιηθούν στην τάξη όπως τα συνηθισμένα φύλλα εργασίας. Θα πρέπει όμως να επισημάνουμε ότι ακολουθώντας την πεπατημένη μέθοδο δεν αξιοποιείται ο H/Y που είναι και το ξητούμενο.

Οι μαθητές της Γ' ή Δ' τάξης του δημοτικού μπορούν να επισκεφτούν δικτυακούς τόπους στους οποίους θα τους οδηγήσει ο δάσκαλος, να αντλήσουν εικόνες, να συλλέξουν πληροφορίες τις οποίες θα αποθηκεύσουν ή θα αποθηκεύσουν για να τις χρησιμοποιήσουν στα φύλλα εργασίας τους, να γράψουν κείμενα και να εκτυπώσουν την εργασία τους. Σε αυτή την περίπτωση η βοήθεια του εκπαιδευτικού θα είναι καθοριστική. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι αρκετά εξοικειωμένος με την τεχνολογία ώστε να γνωρίζει με ποιον τρόπο θα οδηγήσει τους μαθητές σε επιτυχείς αναζητήσεις και να εξασφαλίζει ήρεμη και χαρούμενη ατμόσφαιρα κατά τη διάρκεια της αναζήτησης πληροφοριών.

Προσοχή: Πριν ο δάσκαλος οδηγήσει τους μαθητές σε δικτυακούς τόπους θα πρέπει προηγουμένως να έχει ελέγξει το περιεχόμενό τους.

Λεπτομέρειες για τα σχέδια εργασίας που περιλαμβάνονται στο λογισμικό, περιγράφονται στην Παράγραφο A.1.3.11.

Η θεματολογία των προτεινόμενων σχεδίων εργασίας

Η θεματολογία των σχεδίων εργασίας είναι τέτοια που να καλύπτει τις ανάγκες και των δύο τάξεων. Τα ίδια θέματα μπορεί να εκπονηθούν και στις δύο τάξεις. Οι απατήσεις του εκπαιδευτικού, όμως, θα πρέπει να διαφέρουν ως προς την εμβάθυνση στο θέμα ή ως προς την έκταση της έρευνας. Αυτό σημαίνει ότι οι δραστηριότητες του κάθε σχεδίου εργασίας είναι **ενδεικτικές** και όχι **δεσμευτικές**. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα μόνο μέρος του σχεδίου εργασίας, ή και να το προεκτείνει -αν θεωρεί ότι ενδιαφέρει την τάξη του.

Ακολουθεί σύντομη περιγραφή των σχεδίων εργασίας που περιλαμβάνονται στο λογισμικό:

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1: Τάξη Γ' και Δ'

Τίτλος:

Η κιβωτός των απειλούμενων ειδών

Ηλικία:

8 - 9 ετών

Μαθήματα που συνδέονται: Μελέτη Περιβάλλοντος, Μαθηματικά, Γλώσσα, Αισθητική Αγωγή

Στόχοι:

Μέσα από τις δραστηριότητες του υχεδίου εργασίας επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να αναγνωρίζουν τα είδη του τόπου τους (φυτά και ξώα) που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν.
- Να εντοπίζουν τους παράγοντες που ευθύνονται για τη μείωση των πληθυσμών αυτών και που ταράζουν την αρμονική συνύπαρξη των πλασμάτων και την ιωδοποίia στη γη.
- Να αναγνωρίζουν τις συνέπειες της εξαφάνισης των ειδών για το οικοσύστημα.
- Να προτείνουν λύσεις και να ενεργούν ώστε να προφυλαχθούν από την εξαφάνιση τα είδη που έχουν εντοπίσει.
- Να επισημαίνουν τη υπουδαιότητα των κηρυγμάτων της εκκλησίας για το σεβασμό στη φύση και σε κάθε οργανισμό.

Εννοιολογική ανάλυση θέματος:

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2: Τάξη Γ' και Δ'

Τίτλος:

Στείλε μου μήνυμα με ένα περιστέρι

Ηλικία:

8 - 9 ετών

Μαθήματα που συνδέονται: Μελέτη Περιβάλλοντος, Μαθηματικά, Γλώσσα, Αιωνιτική Αγωγή, Ιστορία

Στόχοι:

Μένα από τις δραστηριότητες του υχεδίου εργασίας επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να εντοπίσουν και να αναγνωρίσουν το ρόλο του περιστεριού ως φορέα μηνυμάτων στην ελληνική παραδοσιακή κουλτούρα.
- Να αναζητήσουν και να επεξεργαστούν ποιήματα και λογοτεχνικά κείμενα.
- Να αναζητήσουν και να συμπεράνουν για το συμβολισμό του περιστεριού μέσα από ελληνικούς μύθους παραδόσεις και θρύλους.
- Να εντοπίσουν και να παρατηρήσουν την απόδοση του περιστεριού στις τέχνες και να διακρίνουν τον συμβολισμό του σε αυτές.
- Να μάθουν για τη ζωή και την κατοικία του περιστεριού και να αναγνωρίσουν τη σημασία του στην οικονομία συγκεκριμένων περιοχών. Να συνδέουν το ρόλο αυτό με τις σχετικές παραδόσεις.

Εννοιολογική ανάλυση θέματος:

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3: Τάξη Γ' και Δ'

Τίτλος:

Γιορτές και πανηγύρια

Ηλικία:

8 - 9 ετών

Μαθήματα που συνδέονται: Μελέτη Περιβάλλοντος, Μαθηματικά, Γλώσσα, Αισθητική Αγωγή
Στόχοι: Μέσα από τις δραστηριότητες του υχεδίου εργασίας επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν τις γιορτές του τόπου τους και κυρίως αυτές που συνδέονται με τη θρησκεία.
- Να συλλέξουν στοιχεία σχετικά με τον εορτασμό των γιορτών στον τόπο τους.
- Να καταγράψουν τον τρόπο που γιορτάζονται κάποιες από τις γιορτές στον τόπο τους.
- Να αναγνωρίσουν τη σπουδαιότητά τους στην κοινωνία.
- Να δημιουργήσουν τις δικές τους συλλογές.

Εννοιολογική ανάλυση θέματος:

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4: Τάξη Γ' και Δ'

Τίτλος:

Ας φτιάξουμε το βιβλίο των δέκα εντολών

Ηλικία:

8 - 9 ετών

Μαθήματα που συνδέονται: Γλώσσα, Μελέτη Περιβάλλοντος, Αισθητική Αγωγή

Στόχοι: Μέσα από τις δραστηριότητες του υχεδίου εργασίας επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν το δεκάλογο που έδωσε ο Θεός στο Μωυσή.
- Να αποδώσουν με τρόπους της επιλογής τους το δεκάλογο.
- Να αναγνωρίσουν τη υπουδαιότητά του στη σημερινή κοινωνία.
- Να αναγνωρίσουν την αναγκαιότητα της ύπαρξης κανόνων σε κάθε κοινωνία.
- Να φτιάξουν αντίτοιχους κανόνες για την τάξη ή το σχολείο τους.

Εννοιολογική ανάλυση θέματος:

A.3 Αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων

A.3.1 Γενικά προβλήματα υπολογιστή

Για γενικά προβλήματα του υπολογιστή (π.χ. δεν αναγνωρίζει κάποια συσκευή απαραίτητη για το πρόγραμμα όπως το ποντίκι, ή υπάρχει πρόβλημα στην ευκρίνεια και στα χρώματα της οθόνης, «κρεμάει» υσχνά, κλπ), συνιστούμε την επικοινωνία με την προμηθεύτρια εταιρεία του υπολογιστή σας, ειδικά αν το μηχάνημα σας είναι πολύ καινούργιο και εντός των ορίων εγγύησης. Το συγκεκριμένο λογισμικό βασίζεται στους οδηγούς συσκευών που είναι ήδη εγκατεστημένοι στον υπολογιστή σας, και δεν προκαλεί οποιαδήποτε μεταβολή ή επίδραση σε αυτούς.

A.3.2 Υπάρχουν προβλήματα με τον ήχο

Ελέγξτε αν τα ηχεία είναι σωστά συνδεδεμένα και ανοικτά, και σιγουρεύτε ότι η ένταση του ήχου δεν είναι πολύ χαμηλή. Προσπαθήστε να παίξετε αρχεία τύπου wav, mid, mp3, και δοκιμάστε να ακούσετε ένα μουσικό CD στον υπολογιστή σας.

A.3.3 Δεν «διαβάζεται» το CD-ROM

Πολλές φορές η εφαρμογή μπορεί να μην «εκτελείται» λόγω της μη καλής κατάστασης του CD-ROM. Σε αυτή την περίπτωση μπορείτε να δοκιμάστε να καθαρίσετε την επιφάνεια του CD-ROM με ένα στεγνό μαλακό πανί. Ακόμα, προσπαθήστε να διατηρείτε την επιφάνεια του καθαρή, χωρίς γρατσουνιές, να μην το εκθέτετε στον ήλιο, σε υψηλές θερμοκρασίες και σε νερό.

A.4 Βιβλιογραφία - Δικτυακοί τόποι

Αγιογραφίες, εκδόσεις Κ. Κουμουνδουρέα.

Ανδρεάκης, Λ., π., Πάσχα στο Πεκίνο, «Πάντα τα έθνη», τ. 86, Μάρτιος-Μάιος 2003.

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεοσαλονίκης - Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τσιανταφύλληδη), Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, 2η ανατύπωση, (2001).

Βαρουνῆ, Χ., Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, EKKE, Κείμενα Εργασίας 2003/7.

Βίος και λόγοι Γέροντος Πορφυρίου Κανσοκαλυβίτου, εκδόσεις Ιεράς Μονής Χρυσοπηγής, 2003.

Βλέπω το σημερινό κόσμο («Πολυθεματικό» Δημοτικού), ΟΕΔΒ, 2001.

Βοιοτόπουλος, Π. Λ., Ελληνική τέχνη - Βυζαντινές εικόνες, Εκδοτική Αθηνών, 1995.

Βουλγαράκης, Η. (επιμ.) - Κυριακίδης, Κ. (επιμ.), Νερό από την έρημο - Ιεραποστολικές ιστορίες από τη ζωή των μοναχών της αρχαίας Εκκλησίας μας, έκδ. 2η, εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας, 1996.

Γαλαβάρης, Γ., Ελληνική τέχνη - Ζωγραφική βυζαντινών χειρογράφων, Εκδοτική Αθηνών, 1995.

Γαλάνη Λ. , Κατσαρός Γ., Κατσίκης Α., Τσουνάκος Θ., (2002) Γνωρίζω την Ελλάδα - Γεωγραφία Ε' Δημοτικού, Τετράδιο Εργασιών για το Δάσκαλο, ΟΕΔΒ.

Γερόντισσα Θεοσέμηνη, Ιερά Μονή Χρυσοπηγής, Χανιά, 2002.

Γρηγοριάδου - Σουρέλη, Γ., Άνριο είναι Κυριακή, έκδ. 7η, εκδόσεις Ακρίτας.

Δέλτα, Π., Η ζωή του Χριστού, εκδόσεις Εστία.

Δημήτριος του Ροστώφ, άγ., Πνευματικό Αλφάριθμο, εκδόσεις Ιεράς Μονής Παρακλήτου.

Διονύσιος Σολωμός, Η γυναίκα της Ζάκυνθος.

Διονύσιος Σολωμός, Οι ελεύθεροι πολιορκημένοι.

Δορκοφίκη, Ε. - Παπακωνσταντίνου, Μ. - Αποστολόπουλου-Χουκ, Ε. - Κουρμπελά, Μ., Μητέρα εις τους

αιώνας των αιώνων (στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση), εκδόσεις Φυτράκη, 2000.

Εγκυλοπαίδεια Δομή, εκδόσεις Τεγόπουλος, 1971.

Ειρηναίος, επιωκ. Αικατέρινη μπουργκ και Ίρμπιτσικ, Μητέρα, πρόσεχε!, εκδόσεις Ιεράς Μονής Παφαλήτου, 2003.

Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυλοπαίδεια «Οι θρησκείες», Εκδοτική Αθηνών.

Ενορία (Προς μια νέα ανακάλυψη της), εκδόσεις Ακρίτα, 1991.

Ζορμπά - Ραμποπούλου, Β., Ο Κωστής και το θάνατο των Χριστογέννων, εκδόσεις Ακρίτας.

Ζούρας, Π., Ο θησαυρός του Γέροντα, εκδόσεις Ακρίτα, 2η έκδοση.

Η Αγία Γραφή για σας, παιδάκια - Η Κιβωτός του Νόε, Αποστολική Διακονία.

Η Αγία Γραφή, cd-rom, Αποστολική Διακονία.

Η ασκητική της αγάπης Γαβριηλίας μοναχής, έκδ. 17η, Τάλαντο - Λέρος, 1998.

Η Καινή Διαθήκη σε νεοελληνική απόδοση, Αποστολική Διακονία.

Η νηστεία της Εκκλησίας: γιατί, πότε και πώς νηστεύουμε, (Μητρ. Ν. Σμύρνης, Συμεών), Αποστολική Διακονία.

Η υπέροχη ιστορία της Βίβλου, εκδόσεις Παπάκη, 2000.

Ηλιόπουλος, Β., Ο δικός μας Άγιος Βασίλης, εκδόσεις Παπάκη, 2002.

Θεομός, Β., π., Μαζί με τους γονείς, εκδόσεις Ακρίτα, 1999.

Ιερόθεος, μητροπ. Ναυπάκτου και αγίου Βλασίου, Οι δεσποτικές ειρητές (Εισοδικό στο Δωδεκάορτο και την Ορθόδοξη Χριστολογία), εκδόσεις Ιεράς Μονής Γενεθλίου της Θεοτόκου, 1995.

Ιστορία Ελληνικού Έθνους, τ. 12, Εκδοτική Αθηνών.

Ιστορία της Ανθρωπότητας, τ. 2, Ελευθεροτυπία (εκδόσεις) - Unesco, 1970.

Ιστορίες από τη Βίβλο, Καλός Σαμαρείτης, εκδόσεις Παπάκη.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ἄγ. (επιμ.: Βενέδικτος, ιερομ.), Οι γονείς, το παιδί και η ανατροφή του, εκδόσεις Συνοδίας Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, 2000.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ἄγ., Κατηγητικός λόγος, (τέλος λειτουργίας της Ανάστασης)

Καλαντζάκης, Ε. Σ., Ερμηνεία περικοπών της Παλαιάς Διαθήκης, εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1999.

Καλλινίκου, Κ., Ο χριστιανικός ναός και τα τελούμενα εν αυτώ, 1969.

Καλύβας, Χ. Α., αρχιψ., Δανιδί ο Αμαρτήσας Βασιλεύς, εκδόσεις «Η Κυψέλη», 1986.

Κανάβα, Ζ., Βίβλος για παιδιά, έκδ. 2η, εκδόσεις Ακρίτας.

Κανάβα, Ζ., Το Αλφαριθμό της Κυριακής για μικρά και μεγαλύτερα παιδιά, Αποστολική Διακονία.

Κανάβα, Ζ., Το τραγούδι του Φιλήμονα - Συναξαριστής για παιδιά, Αποστολική Διακονία.

Καρυώτογλου, Α., Μαθητικό συναξάρι, εκδόσεις Ακρίτας.

•Κατά Ματθαίον, κεφ. 28, εδάφιο 19 («Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη»).

•Κατά Ματθαίον, κεφ. 16, εδάφιο 24 («Οστις θέλη οπίσω μου ελθείν»).

Κολιτσάρας, Ι. Θ., Η Καινή Διαθήκη, έκδ. 25η, εκδόσεις Αδελφότητας θεολόγων «Η Ζωή», 1999.

Κολιτσάρας, Ι. Θ., Η Παλαιά Διαθήκη, έκδ. 4η, τ. Α' (Έξοδος), εκδόσεις Αδελφότητας θεολόγων «Η Ζωή», 1997.

Κοντούλης, Α. (επιμ.), Τα παιδιά αυτού του κόσμου, Θυμάρι, 1983.

Κορομηλά, Μ., Οι Έλληνες στη Μαύρη Θάλασσα, Πανόραμα, 1991.

Κούτσας, Σ. Π., Ο Πνευματικός Πατήρ (Η πνευματική πατρότης υπό το φως της ορθοδόξου παραδόσεως), εκδόσεις Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγαίας, 1995.

Κυνηγού, Μ., Λαϊκά μουσικά όργανα του κόσμου, εκδόσεις Ακρίτας.

Ληξουριώτης, Δ. Γ., Κοινωνικές και νομικές αντιλήψεις για το παιδί, Δωδώνη, 1986.

Μαγδαληνή, αδελφή, Σκέψεις για τα παιδιά στην Ορθόδοξη Εκκλησία σήμερα, 2001.

Μαρίνη, Α., Ο Άη Βασίλης και η βασιλόπιτα, έκδ. 6η, εκδόσεις Ακρίτας.

Μαστρομιχαλάκη, Αγγ., Πάσχα Ελληνικό, έκδ. 4η, εκδόσεις Ακρίτας.

- Μαστρομιχαλάκη, Αγγ., Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Φώτα, έκδ. 4η, εκδόσεις Ακρίτας.**
- Ματσαγγούρας, Η. (2002). *H Διαθεματικότητα στη Σχολική γνώση*, εκδ. Γρηγόρης.**
- Μεταλληνού, Γ. (Πρωτοπεσβύτερου), Ενορία: *O Χριστός εν τω μέσω ημών, εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας, έκδοση Β'.***
- Μουντές, Μ., *Iστορίες από τη Βίβλο*, εκδόσεις Καστανιώτη, 1998.**
- Μουστάκη, Β., *Οι βίοι των αγίων, εκδόσεις Παπαδημητρίου*, 1996.**
- Μπαμπινιώτης, Γ., *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Κέντρο Λεξικολογίας Ε.Π.Ε., 2η έκδ., Αθήνα, 2002.**
- Νέα Οικολογία, «Το τελευταίο εμπόρευμα», τ. 127, Μάιος 1995.**
- Νίττης, Ευσέβιος, αρχιμ. (μιφρ.), *Εις ύψος νοητόν, «Αόγος περὶ Προσευχῆς*, εκδόσεις Αποστολικής Διακονίας.**
- Οι παραβολές του Κυρίου (μετάφραση Αγγ. Βλάχου - εικονογράφηση Φώτης Κόντογλου), Αποστολική Διακονία.**
- «Πάντα τα έθνη», τ. 86, Μάρτιος-Μάιος 2003.**
- «Πάντα τα έθνη», τ. 87, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2003.**
- Παπαδάκης, Χ., αρχιμ., *O Αη-Βασίλης και η βασιλόπιτα, «Μεσόγειος»*, Δεκέμβριος 1998.**
- Παπαδόπουλου, Σ., *Μέγας Βασίλειος - Βίος και Θεολογία*, 1989.**
- Παρασκευαΐδης, Χριστόδουλος Κ., μιτροπ. Δημητριάδας, *Τα δικαιώματα του παιδιού και οι παραβιάσεις των (Ομολία προς Νομικούς)*, 1990.**
- Περιορή, Ε., *Μείνατε ώδε και γοηγορείτε* (Δρώμενα και λεγόμενα της Μεγάλης Εβδομάδας), «Ηθη και έθιμα», έκδ. 2η, εκδόσεις Φυτράκη, 2001.**
- Πράξεις, 16.**
- Πράξεις, 17.**
- Πράξεις, 9, 1-19.**
- Σακαρίδης, Κ., αρχιμ., *Λυτρωτικά Σαλπίσματα από τους Ψαλμούς*, εκδόσεις «Η Ζωή», 2001.**
- Σιέπτου, Γ. Β., *Έθιμα στις γιορτές*, 1975.**
- Σουρέλη, Γ., *Η ζωή του Χριστού*, Αστήρ, 1988.**
- Στυλιανός, αρχιεπ. Αυτοραλίας, *Ενσαρκώσεις του Δόγματος*, εκδόσεις Δόμος.**
- Στυλιανός, αρχιεπ. Αυτοραλίας, *Περὶ Προσευχῆς*, εκδόσεις Αρμός.**
- Σύγχρονη Εκπαίδευση, «Κακοποίηση των παιδιών», τ. 85, Νοέμβριος 1995.**
- Ταίνιορ, Ε., *Ο μικρός χριστιανός ταξιδεύει - Μια «μίμηση του Χριστού» για παιδιά*, Β' έκδοση, Αποστολική Διακονία.**
- Τάτοης, Δ. Δ., πρεσβ., *Ο Γέροντας Παΐσιος*.**
- Τεγόπουλος - Φυτράκης, *Μείζον Ελληνικό Λεξικό*, εκδόσεις Αρμονία Α.Ε.**
- Το Ψαλτήριο σε νεοελληνική απόδοση, Αποστολική Διακονία.**
- Τόμος Ορμύλια, Πατριαρχικόν και Σταυροπηγιακόν Ιερόν Κοινόβιον Εναγγελισμού της Θεοτόκου Μετόχιον Ιεράς Μονής Σύμινος Πέτρας Αγίου Όρους, εκδόσεις Ίνβικτος, Αθήνα, 2003.**
- Τρεμπέλας, Π. Ν., *H Κανή Διαθήκη*, εκδόσεις Αδελφότητας Θεολόγων «Ο Σωτήρ», 1952.**
- Τσοτάκου-Καρβέλη, Α., *Οι δώδεκα μήνες και τα έθιμα τους*, εκδόσεις Πατάκη, 1985.**
- Φάρος, Φ., π. - Κοφινάς, Σ., π., *Γονείς και παιδιά*, εκδόσεις Ακρίτα, 1986.**
- Φιλιας, Γ. Ν., *Οι θεομητορικές εορτές στη λατρεία της Εκκλησίας*, εκδόσεις Γρηγόρη, 2002.**
- Φούντας, Ι., αρχιμ., *ΙΑ Γένεσις (1, 1 - 21, 34)*, εκδόσεις Ιεράς Μητρόπολης Πειραιά, 1986.**
- Φωτίου, Σ. Σ., *Ορθόδοξα μηνύματα - Ερμηνεία εναγγελιών περικοπών*, έκδ. 4η, εκδόσεις Γρηγόρης, 2000.**
- Χαμπάκη, Θ., ηγ., *Γεροντικόν*, εκδόσεις Ορθόδοξης χριστιανικής αδελφότητας «ΛΥΔΙΑ», 2002.**
- Fray K., *H μέθοδος Project*, Καστανιώτης.**
- Manafis, K. A. (ed.), *SINAI (Treasures of the monastery of Saint Catherine)*, Ekdotike Athenon, 1990.**

National Geographic (Ελλάδα), «Σκλάβοι του 21ου αιώνα» - «Απάνθρωπο κέρδος», τ. 11, Σεπτέμβριος 2003.

Schnemann, A., M. Σαρακοστή, έκδ. 8η, εκδόσεις Αχρίτας.

<http://afterzed.gr/rentina/monastir4.html>
<http://culture.gr/4/42/421/42103/42103e/g42103e3.html>
<http://gallery.euroweb.hu/index1.html>
http://gym-lidor.fok.sch.gr/mikpolites/ithi_ethimamore.htm
<http://portal.unesco.org>
<http://uni-schule.san-ev.de/space/grustu/images/pharao.jpg>
<http://users.ach.sch.gr/akalant/net/mesologi/arxiki.htm>
<http://users.otenet.gr/monigir/istoria.htm>
<http://www.abcgallery.com>
<http://www.actionaid.gr>
<http://www.amnesty.org>
<http://www.apodimos.com/theodromio.htm>
http://www.apostoliki-diakonia.gr/gr_main/mission/index.htm
<http://www.arcturos.gr>
<http://www.byzantinemusic.gr/default.asp>
<http://www.civilprotection.gr/games/>
<http://www.cmkon.org>
<http://www.cnn.com/WORLD/9709/mother.teresa/quotes/>
<http://www.cretan-music.gr>
<http://www.culture.gr/2/21/212/21202n/g212bn06.html>
<http://www.dimotikokastri.gr>
http://www.ecclesia.gr/greek/dioceses/xios/in_agiou_mina.html
http://www.ecclesia.gr/greek/monshrines/panagia_myrtidiotissa.html
<http://www.ec-patr.gr/admin/sinedria/1.htm>
<http://www.ekatontaplyiani.gr/tour/index.html?sub=guide>
http://www.geocities.com/agiosdimitrios_gr/naos.html
<http://www.greenpeace.gr>
<http://www.hamogelo.gr/first.html>
<http://www.i-m-attikis.gr/html/gr/folkmusic/main.htm>
<http://www.immspartis.gr>
http://www.i-m-patron.gr/enories/ag_andreas_eglykados/drastiriotites_link.htm
http://www.i-m-patron.gr/news2/lyxnos_news_00-03-03.html
<http://www.inarkadia.gr/culture/ekkl/mon/filosofou/index.htm>
<http://www.interorthodox.gr/gr/skopos.htm>
http://www.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_ell_258258_16/09/2001_5749
<http://www.macedonia.org.uk/events/tsorba.htm>
<http://www.magnet.gr/volsocwork>
<http://www.mdmgreece.gr>
<http://www.mfa.org>
<http://www.minenv.gr>
<http://www.moi.gov.cy/moi/pio/pio.nsf/0/D079B5BFEEAE8A96C2256E610052C217?OpenDocument>:
<http://www.mom.gr>
<http://www.msf.gr>
http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/grpoetry/grpoerty_1.html
<http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/Koukoules.html>
http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/stephanopoli_schools.html
<http://www.nobel.se/peace/laureates/1979/teresa-bio.html>
<http://www.nobelprizes.com/nobel/peace/1979a.html>
<http://www.ornithologiki.gr>
<http://www.patrokosmas.gr/>
<http://www.philodassiki.org>
<http://www.samarites.gr>

<http://www.solidarity.gr>
<http://www.s-panagias-pl.gr/news/palios/apopsis.htm>
<http://www.stemnitsa.gr/guidemaimialon.htm>
<http://www.un.org>
<http://www.unicef.gr>
<http://www.wwf.gr>

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ (CD-ROM) ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Γ' & Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΤΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΙΓΓΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΓΛΕΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΜΒΕΣ
ΣΠΟΡΟΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαιδευσης και Αρχιτεκτονικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΕΡΓΟ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟ 75% ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ 25% ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ.